

Serie nouă
iulie 2012

7

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

(CXXXIII)

36 pagini
9 lei

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

*Scena lirică
Adio, Dumitru Capoianu
Flautul de aur*

*Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila
Iris 35*

Remember Valențiu Grigorescu

În imagine:
Elena Gheorghie

Competență și performanță

Liviu DĂNCEANU

Există oare un decalaj între competență și performanță? Mai întâi, competența este definită de ansamblul regulilor care controlează mecanismele generative ale actului componistic, în timp ce performanța este precizată de restricțiile contingente (de spațiu, timp, mod), ori ale capacității intrinsec inovatoare. E simplu de constatat că, atunci când limbajul sonor este frecventat de un creator "înnăscut", performanța va domina competența, iar atunci când limbajul respectiv cade pe mâna unui creator "făcut", decalajul va surclasa, lesne, performanța. Interesant este că, din ce în ce mai frecvent, performanța este la cheremul competenței. Consecința imediată este înstrăinarea și reducerea audienței. S-a crezut mult timp că limbajele naturale îl domină pe om, iar omul domină limbajele artificiale. Un sâmbure de adevăr există aici. Ceea ce înseamnă că, tot mai abitir, compozitorii au șansa să supravegheze și să manipuleze (deci, să supună) componenta artificială a limbajului muzical. Apariția serialismului, cu întreaga lui escortă de semantici avagardiste (de sorginte expresionistă sau suprarealistă) a dus, inevitabil, la denaturalizarea limbajului sonor, implicit la artificializarea și, pe cale de consecință, la dezumanizarea lui. Muzica este scoasă astfel, tot mai agresiv, de sub tutela naturalității și plantată în solul arid al artificialității. Parafrazându-l pe G.Steiner, putem afirma că, treptat, a început să se accentueze utilizarea unor mijloace lingvistice matematice, simbolice, electronice, cunoașterea artistică înstrăinându-se de public, deoarece și-a distrus punțile de comunicare cu acesta. E-adevărat că ceea ce astăzi aparține unei minorități elitiste, mâine, prin educație, poate fi în beneficiul unei majorități domestice. Dar ceea ce se întâmplă de vreun secol încoace în componistica savantă semnifică îndepărtarea muzicii de necesitățile eterne ale ființei umane. Totul este redevabil tipului de informație pe care limbajul muzical îl comunică publicului. Sunt limbaje (să le spunem, cuantificabile) care transmit informații măsurabile: de pildă, limbajul computațional, al cărui cantitate de informație se măsoară, bunăoară, în biți. Dar există și limbaje (să le numim, necuantificabile) a căror cantitate de informație nu se poate măsura (bunăoară, limbajul religios sau cel filosofic). Sunt, deci, incomensurabile. Limbajele comensurabile sunt tranzitive, dacă se bazează eminent pe informație cuantificabilă, iar limbajele incomensurabile sunt, deasemeni, tranzitive, dacă mizează predominant pe informație

Foto: Mihai Urmășescu

necuantificabilă. Ei bine, atunci când un asemenea limbaj necuantificabil este guvernat excesiv de informații aparținând limbajelor cuantificabile, el va suporta o perturbare calitativă fundamentală, deoarece informația pe care o comunică devine din tranzitivă, intransitivă, fiind opacă la orizontul de așteptare al receptorilor. Prin urmare, cu cât bombardăm mai intens un limbaj necuantificabil (cum este arta sunetelor) cu informație măsurabilă, cu atât favorizăm procesul de alterare al mesajului

immanent muzical. Reciproca fenomenului este, deasemeni, posibilă: un limbaj cuantificabil, poate fi subminat dacă este tratat cu informație incomensurabilă. Cum ar arăta, de exemplu, o formulă matematică exprimată printr-o secvență sonoră? Nu ne propunem aici căutarea și, cu atât mai puțin, găsirea unor soluții. Credem însă că un punct de pornire ar putea fi tâlcul cuvintelor din zicala "ce-i al meu e pus de-o parte".

DIN SUMAR

Săptămâna Internațională a

Muzicii Noi 2012 2-5

Eveniment la Ateneu 6

"Flautul de Aur" 7

Adio, Dumitru Capoianu! 11

Opera din Timișoara - 65 12

Opera pentru copii 13

Don Quijote 14

Festivalul Viva Vox 15

Punctul pe j... azz 19

Festivalul "George Grigoriu" 20-22

Iris 35 24

Gabriela Daha 27

Recenzii 28-29

Știri 30-31

Juniorii 32

Valentiu Grigorescu 34

George Balint – o nouă operă

Olga GRIGORESCU

„Prin intermediul artei, suprarealismul este un excelent exercițiu de acceptare a nelimitării imaginației umane, de exercitare entuziastă a creativității în afara tiparelor, în deplina conștientă a existenței acestora” - ne spune Irinel Anghel în prefața catalogului realizat pentru Festivalul „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi”, indicând tema propusă anul acesta celor invitați să participe cu lucrări.

Compozitorul George Balint a răspuns provocării printr-o Operă executată în concert, în care ideea, scenariul și muzica îi aparțin.

Un titlu criptic la prima vedere, „**Maiism**”, ne indică de fapt conținutul, căci urmează imediat explicația: **Moduri de așteptare, Imnuri, Istorie și Sunete Muzicale**. O ilustrare prin diferențiate procedee a stării de „așteptare”, aflată în mai multe ipostaze: acomodare, pregătire, întâmpinare, ascultare, mulțumire și reflecție.

Dat fiind că estetica suprarealistă permite explorarea unor zone ideatice și imagistice foarte disparate, el a alternat pe parcursul a 19 numere prezentul imediat (dialogurile din prolog și epilog care fixează cadrul în care are loc spectacolul), învățăturile moralizatoare luate din Imnurile sacre – „expresia celei mai înalte filozofii pitagoreice”- transmise de un reprezentant de seamă al celebrei școli antice, învățatul Hierocles, și câteva mici scenete comice aflate în scrierile unui alt savant iluminat, indianul Osho, cel care a sintetizat căile spirituale majore oferite de Yoga, Zen, Taoism, Tantra și Sufism. Această vastă panoramă ideatică, în care găsești generoase îndemnuri la gândire, la reflecție asupra vieții și coexistenței noastre în lume, a fost realizată cu ajutorul unui grup vocal format din trei actori și patru cântăreți, a unui grup instrumental destul de bogat, conținând 16 partide soliste, și a unui fond sonor preînregistrat pe CD.

George Balint este un creator extrem de inventiv și totodată foarte minuțios în felul în care gândește construcția fiecărui moment în parte, dar și arcul mare al întregului

„spectacol”, căci, în cele din urmă, rezultatul este un „spectacol” cu adevărat.

Chiar dacă indicațiile lui precise și numeroase nu au putut fi integral respectate (timpul prea scurt de pregătire, numărul redus de repetiții), am remarcat dinamismul scenariului, al discursului în general, totul fiind în mișcare. Interpreții, în special instrumentiștii, au fost trimiși în trei locuri diferite ale sălii, pe scenă, la balcon și pe culoarele de pe cele două laturi, în afara scaunelor (spectacolul a fost gândit pentru „Aula Palatului Cantacuzino”), în așa fel încât auditorii să fie surprinși, să fie înconjurați permanent de „magia” sonoră multicoloră creată de autor.

Deși cele două lumi care alternează sunt contrastante, cea comică și cea gravă, ceva le unește dincolo de prima impresie; este concluzia la care ajunge fiecare din scenetele șugubețe inspirate de Osho, tot o reflecție asupra vieții, tot un sfat înțelept de urmat, rimând în cele din urmă cu îndemnul Imnurilor sacre, stabilind astfel un fel de armonie interioară a întregului.

Există și în desfășurarea strict muzicală o anume unitate, motive din Prolog sau de pe parcurs putând fi regăsite în alte secvențe spre final. Desigur, sonoritățile care susțin enunțul Imnurilor este cu totul alta decât cea a scenetelor comice. Timbruri grave, ritmică solemnă cu valori mari, melopei vocale cu sens incantatoriu. Spre deosebire de acestea, scenele comice sunt pline de sfichiuri sonore, motive capricioase, jocuri de silabe uneori cu sens imitativ, efecte onomatopice. Fondul sonor înregistrat pe CD a contribuit de asemenea la conturarea unor momente, fie de amploare, fie de mai mare sugestie.

Complexitatea acestui „spectacol” a solicitat interpreților eforturi deosebite. Am remarcat frumusețea vocilor alese și străduința de a reda cât mai fidel partitura; ne referim în primul rând la mezzosoprana

Antonela Bârnat, foarte expresivă în tot ce a cântat, la soprana Ligia Dună cu scilipirile când metalice, când cristaline, dar și la basul Marius Boloș, posesor al unui glas cu ample reverberații. Participarea compozitorului Cristian Alexandru Petrescu în ipostază interpretativă vocală a fost, ca întotdeauna, variată, creativă, plină de vioiciune și umor. Cei trei tineri actori, Armine Vosganian, Lucian Rus și Marian Olteanu au adus proștepe

George Balint (foto: Mihai Cosma)

replicilor vorbite, deși prestația lor ne-a părut puțin rigidă, declamatorie, în timp ce am fi dorit-o mai nuanțată, mai expresivă. Ansamblul instrumental „Profil” și-a dovedit maleabilitatea și posibilitățile coloristice multiple.

„**Maiism**” a fost o primă audiție complicată, pretențioasă, pe care numai autorul ei, George Balint, o putea conduce, coordona, dirija. A făcut-o cu aplomb, cu o mare putere distributivă și o mare concentrare, impresia finală pentru noi cei din sală fiind aceea a unui act artistic impresionant și a unei lucrări cu semnificație spirituală înaltă. „O muzică generează un etos, nu o idee – ne spune compozitorul în programul de sală - Ea te cuprinde holistic, determinându-te din interior, fără să bagi de seamă. Nu are rost s-o analizezi, căci spune mult mai puțin decât revelează. Precum o poveste, trebuie ascultată doar cu inima. Abia atunci este posibil să-i atingi înțelesul”. Și, adăugăm noi, o adevărată punere în scenă ar fi realmente un câștig.

Muzica lui Ulpiu Vlad

Mircea ȘTEFĂNESCU

În seara zilei de 27 mai, la Aula Palatului Cantacuzino, compozitorul Ulpiu Vlad a prezentat publicului patru dintre creațiile sale camerale, pentru care și-a asigurat colaborarea de excelență a interpreților Ion Ivan Roncea, harpă, Ion Bogdan Ștefănescu, flaut și Roman Vlad, pian.

Atracția față de acest moment muzical a făcut ca publicul să fie numeros și format din compozitori, critici muzicali și muzicologi, cât și din melomani interesați de apariția în recital a unora dintre creațiile și lumile sonore ivite în real de Ulpiu Vlad.

Sub sigla evocatoare **Lumini și rezonanțe**, am audiat **Din sunetele privirii III** pentru flaut și bandă, **Gri și rezonanțe II** pentru harpă și bandă, **Rezonanțe-n viitor XI-B** pentru pian și bandă și **Lumină pentru viitor**, pentru flaut și harpă. S-au recitat versuri, în lectura autorului, de către Ion Bogdan Ștefănescu, și versuri de Marin Sorescu, în lectura lui Roman Vlad, în sens de respiro

în această suită a unor desfășurări sonore și de implicații ideatice intense și tulburătoare ca problematică, motivație, portanță și densitate.

Muzica lui Ulpiu Vlad este modelată prin determinarea narațiunii, fiecare linie sonoră și fiecare grup de sunete sincrone, inclusiv figurările cu filiația muzicii de film puse în sonor de înregistrările prealabile pe bandă, sunt personalizate.

Ulpiu Vlad are un stil propriu, și creează lumi muzicale în care transfigurează realitatea. Și nu o desfigurează.

În trăsăturile de caracter și în temperamentul său nu se învederează nimic din ceea ce s-ar putea defini ca un contrast reliefant pentru forța și vitalitatea muzicii sale. Muzica lui Ulpiu Vlad emoționează profund, dar pe alte deschideri, față de muzicile din alte orizonturi, și nu ne intimidează. Și ascultând, fie și aceste 4 titluri din programul de recital pe care l-am evocat, o analogie și o înlănțuire asemeni ADN-ului se face, muzical vorbind, cu Enescu și cu Bartok. Aici se pot spune mai multe, rămân însă la o imagine, și nu la o similitudine, care alătură melopeele din muzica lui Ulpiu Vlad și cutremurătorul și celebrul solo de corn englez din *Suita a II-a, Săteasca* de Enescu, solo singular și singuratic și însingurat și clamat în haos.

Ulpiu Vlad poate întrucâtva să aibă mulțumirea

că nu trăiește sub un cer cu stele nesigure și una mult mai importantă, aceea că, artistic privind lucrurile, el poate dăru.

Am citat la începutul acestei cronici numele soliștilor care au apărut la un moment sau altul pe podium.

Este de subliniat astfel impresionantul contur și relevanta expresie pe care flautistul Ion Bogdan Ștefănescu a conferit-o, cu superb talent și largă

Ion Bogdan Ștefănescu, Roman Vlad, Ulpiu Vlad, Ion Ivan Roncea

înțelegere, acestei muzici, în felul ei, ca nici o alta. Acestei prezențe muzicale, Ion Bogdan Ștefănescu i-a adăugat o altă fațetă a condiției sale artistice și creatoare, și anume ne-a recitat câteva dintre poemele sale în versuri, dovadă a admirabilei sale condiții intelectuale.

Harpistul Ion Ivan Roncea, a cărui măiestrie, experiență și conștiință artistică îl confirmă drept unul dintre cei mai importanți muzicieni ai scenei noastre de recital și de concert, și asta încă de multă vreme, s-a profilat realmente spectacular cu instrumentul său în interpretarea paginilor scrise de Ulpiu Vlad, până acolo încât în momentele de tensiuni intense și de conglomerate de energii năvălitoare, practic nu se mai auzea o harpă, ci un pian...

Pianistul și compozitorul Roman Vlad, inspirat și cu o uimitoare intuiție muzicală pe claviatură, a făcut corp comun cu multitudinea de evenimentialități sonore cristalizate de partitura componistică. Roman Vlad poartă acel splendid blazon al tinereții, și natura sa artistică distinctă e împodobită de orizonturi imprevizibile.

L-am văzut și l-am auzit pe Roman Vlad și în postura de recitator al unor poezii de Marin Sorescu. A fost o lectură cu dicție, cu accente și cadențe firești, cu șarm și cu un prea-plin al bucuriei. A fost o întâlnire cu un alt Roman Vlad. În lumea cuvântului...

Un concert extraordinar

Mircea ȘTEFĂNESCU

În programul Săptămânii Muzicii Noi, ediția 2012, concertul simfonic din seara zilei de 23 martie, la Sala Mihail Jora a Radiodifuziunii Române au fost prezente trei compoziții semnate de Sorin Lerescu, Cornel Țăranu și Adrian Iorgulescu.

Arăt că muzicile auzite – fiecare cu orizonturile respective – mi-au creat o stare de real și binevenit confort, întrucât am reîntâlnit, asemeni unei mult așteptate regăsiri, ceea ce este cu adevărat contemporan în sens artistic și imaginativ, și ca destin și ca vocație.

Simfonia a V-a „a viselor” de Sorin Lerescu are configurația pulsatorie și întrucâtva imprevizibilă a ceea ce este visul, care nu are trecut, ci numai viitor, visul care poate dispărea pe neașteptate din memorie, sau care poate fi întrerupt sau dominat de zguduiuri și coșmare și uneori vis mai mult decât visul. O orchestrație de o multitudine de felurimi timbrale și cu deschideri în luminozități auditive și de umbre ne conduce printr-o imagistică și confesivă și continuă și convulsivă, chiar și delicată, ca în pictura olandeză, când se lucra cu nuanțe de alb pe alb și de negru pe negru.

Diferencias de Cornel Țăranu, încă din titlu anunță o disjuncție, și strict organologic, semnalul pornește de la însăși alegerea saxofonului bas ca instrument solo. Saxofonul bas care, cum se spune nu se mariază de nici o culoare cu o orchestră de corzi, și cu o formație de suflători oarecum în stil preclasic. Scena sonoră este astfel și terifiantă și de o permanent lovitoare tensiune dramatică. Saxofonul este un personaj, el are un rol. Și semnifică monstrul, acestea fiind **Diferencias** - diferențele – între valoare, strălucire, frumusețe și demnitate, și ceea ce este și rămâne în sub-uman, monstrul pe care aceste valențe superioare ale spiritului îl împing la expiere. Avem aici spectacol, avem aici ceva, dar și altceva decât în teatru.

Saxofonistul Daniel Kientzy

din Franța este un muzician cunoscut și întâlnit de ani de zile pe scenele de concert de la noi, el fiind specializat pe interpretări de partituri care au reprezentat și reprezintă noutatea, avangarda, dincolo de tot ce este și ar fi **deja vu...** Aici însă, în

Diferencias de Cornel Țăranu, el a dat o probă de excelență, și cred că a înțeles că dincolo de notațiile din știmă există acea personalizare cu rol dramatic, adică exact ceea ce face actorul, dar nu cu spusele articulate. Cornel Țăranu a generat și a realizat împreună cu solistul creației sale, o reușită pentru literatura muzicală universală.

Simfonia a 3-a, cu cor și orgă, de Adrian Iorgulescu se impune prin expresia sa strict muzicală și de înalt suflu. Ascultând-o, mi-a venit în minte, din antecedentele mele livești, un gând spus cândva de Andre Malraux... „Secolul XXI va fi religios, sau nu va fi”...Avem aici orchestra simfonică mare, avem orga, avem corul de voci feminine și totul relevat cu luminiscente și reflexe situate în strălucirea de vitralii. La Adrian Iorgulescu performanța componistică și forța creatoare se îmbină frumos și firesc cu universul axiomatic puternic care emoționează și ne face distinși.

În arta lui Adrian Iorgulescu se înmlădiază virtuozitatea componistică cu ilustrarea de expresii și efigii într-o mare de spații fin românești, spații înalt siderale și de conștiință lucidă și ardentă, fresce cu umbre și încânturi, metope de conglomerate și rarefieri sonore, ca la metopele de la Adam Klisi și totul cu elansarea mai totdeauna dincolo de intonațiile

posibile, și mai mult, la iminența cuvântului.

Aceste partituri, în special **Diferencias pentru saxofon bas și orchestră**, în primă audiție absolută, de Cornel Țăranu și **Simfonia a 3-a** de Adrian

Photo: Mihai Cosma © 2011

Iorgulescu, sunt antologice, și cu un drept cert să-și aibă locul pe afișele Filarmonicii din București, ca și al altor orchestre simfonice din țară, și nu numai. Și aici nu este vorba nici de vreo euforie, nici de o facilă pledoarie pro domo.

Orchestra Națională Radio și Corul Național Radio merită toate mulțumirile pentru condiția lor interpretativă de certă recunoaștere.

Dirijorul Tiberiu Soare și maestrul de cor Dan Mihai Goia – primesc admirația și felicitările noastre pentru modul impresionant în care au navigat prin lumile sonore ale acestor creații, conferindu-le atât relieful, cât și înțelesurile specifice.

Surprize, surprize...

Despina PETECEL-THEODORU

Un concert simfonic susținut de către Orchestra Filarmonicii „George Enescu”, sub bagheta dirijorului Horia Andreescu, având-o ca solistă pe pianista Mihaela Ursuleasa, cu un program alcătuit din două opus-uri romantice de referință – *Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră în fa minor, op. 21* de Frédéric Chopin și *Simfonia a III-a, în Mi bemol major, op. 97, „Renana”,* de Robert Schumann -, precedate de o primă audiție românească – *Lumina drumurilor*, de Uliu Vlad – va reprezenta întotdeauna garanția unei serii muzicale de autentică valoare artistică.

Prima surpriză – plăcută de altfel – a constituit-o includerea în program a unei prime audiții românești: *Lumina drumurilor* de Uliu Vlad, autor ale cărui partituri simfonice – adevărate „vehicule”, călătorind prin „*Lumina viselor*” și „*Dincolo de vise*”, în speranța de a le descoperi „taina” – nu se mai făcuseră auzite sub cupola Ateneului, de mai bine de două decenii!

În ultimii ani, compozitorul și-a decantat expresia muzicii, estompând contrastele, adesea conflictuale, eruptive, dintre starea de visare contemplativă și cea bulversată de coșmaruri, acordând un spațiu mai generos luminozității și limpezimii „privirii” interioare, cu „rezonanțe-n viitor”. *Lumina drumurilor* (2011) – lectură în oglindă a *Simfoniei I, „Drumuri în lumină”,* din 1979? – face parte din această categorie estetică. Și totuși, mai mult decât în lucrările anterioare, lumina/luminozitatea se aliază aici cu melodia/consonanța, „iradiind” din *unisonul* distinct al corzilor, chiar din primele măsuri. Dualitatea „transparentă și iradiere a unor stări de liniște meditativă” – „tensiune și dramatism” e marcată, pe de o parte, de zborul în registrul acut, al violoncelor, pe de altă parte, de gravitatea și aerul *quasi* funebru al violoncelor, ce-și deapănă *unisonul* cu lentoarea unei dilatări spațio-temporale... Independent de fluctuațiile ritmico-timbrale ale suflătorilor, care îmbogățesc orchestrația cu sonorități complementare, sau de stridențele explozive ale alătururilor, *unisonul* continuă să existe. El re-are, leit-motivic, la aceleași compartimente ale corzilor, ca un element catalizator, dătător de echilibru sufletesc, pe care autorul dorește să-l conserve. Solourile de clarinet și oboi sparg paroxismul ansamblului orchestral, instaurând o atmosferă purificatoare de nobilă expresie. Este momentul în care „drumurile” sonore încep să se bifurce, trecând din lumină spre întuneric, într-un joc ireal de umbre și lumini. Revenirea *unisonului* – de data aceasta inițiat de compartimentul violoncelor și secondat de cel al violonilor – pregătește, prin accentuarea tensiunii lăuntrice, vecină însă cu feroarea, apariția unui traseu melodic în care reverberază, parcă, motivul spiritualizat, al Preludiului la *Parsifalul* wagnerian... Fenomenul acesta de *drumuri alternative*, se repetă până la sfârșitul lucrării, subliniind starea de spirit a compozitorului, „captivat de sufletul muzicii” și de „energiile superioare” pe care le emană și pe care e nevoie doar „să le descoperim și activăm.” Fermecați probabil de frumusețea muzicii, instrumentiștii Orchestrei Filarmonicii bucureștene, în frunte cu excepționala violonistă Mioara Moroianu, în calitate de concert maestru, și, deopotrivă, cu dirijorul Horia Andreescu, s-au lăsat purtați pe „drumurile” mai line sau mai accidentate ale piesei lui Uliu Vlad, identificându-se cu fiecare dintre ele - căci, fiecare dintre ele conține ceva din trăirile tipice oricărei vieți psihice umane. *Drumurile* – ca tot atâtea cărări spre sine însuși – ne apar ca o confirmare a faptului că Uliu Vlad e foarte aproape de stadiul *luminii cathartice* a stării sale existențiale, pe care o sleftuiește neconținut și prin intermediul propriilor creații. Reacția publicului a fost și ea neașteptat de spontană și entuziastă față de o lucrare contemporană – o dovadă concludentă că atât creațiile lui Uliu Vlad, cât și ale altor confrăți – fie de generație, fie din generațiile măștrilor lor – ar merita să fie ascultate nu doar o dată pe an, în cadrul Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, sau în *Portretele de compozitor*, organizate sporadic de către Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, pentru un cerc restrâns de profesioniști!

Cea de-a doua surpriză – generatoare de oarecare tensiune în rândul publicului! - a fost anunțul transferării, în prima parte a programului, a *Simfoniei a III-a* de Robert Schumann. Dar, făcând abstracție de această inversare am constat – *mutatis mutandis* – cum, suflul adesea romantic al piesei lui Uliu Vlad, datorat contrastelor dintre cantabilitate și dezlănțuirile pasionale, patetice, ale demersului sonor, se prelungeau parcă în elanurile romantice ale partiturii schumanniene – desigur, cu deosebirea că dinamica lor tindea spre exuberanță, spre exultare, determinate contactului sufletesc al autorului cu natura spațiului german, traversată de apele Rinului... Cu o gestică simplificată, elegantă, mai degrabă sugerând intrările instrumentelor, ca și *devenirea* frazelor muzicale – printr-o tehnică „fenomenologică”, deprinsă din

contactul cu Maestrul Sergiu Celibidache, în cadrul cursurilor de măiestrie de la Trier și München și perfecționată pe parcursul îndelungatei sale experiențe dirijorale, la pupitrele unor ansambluri simfonice europene renumite -, Horia Andreescu a stăpânit admirabil orchestra și partitura schumanniană, construind Simfonia cu aplomb, creativitate, trecând cu suplețe și precizie, de la impenetrabilitatea „vioaie” a primei mișcări (*Lebhaft*), la aerul grațios, pastoral, cu inserturi contrapunctive, din *Scherzo*; de la ritmul de vals, „nu prea rapid”, din mișcarea a treia, intitulată chiar *Nicht schnell*, la dramatismul „solemn”, cu tentă morbidă, de sorginte ceaikovskiană, al părții a IV-a (*Feierlich*), ca un lamento extins pe suprafețe polifonice de proporții, și, de aici, la revenirea, ciclică, a „vioiciunii” din prima secțiune (*Lebhaft*), cu un accent pe caracterul dansant, în ritmuri alerte, perpetue, pentru a culmina cu o somptuoasă *coda* sau *stretta*. Lubitor al contrastelor, al construcțiilor monumentale – vezi predilecția pentru simfoniile lui Gustav Mahler, Dmitri Șostakovi, George Enescu -, dar conștient și de importanța detaliilor, ca în orice arhitectură complexă, Horia Andreescu și-a canalizat, în ultima vreme, energiile creatoare spre sintetizarea acestor elemente într-un arc unitar – temperat la suprafață, dar clocotind de pasiune și eferveșcență în interior.

Cea de-a treia și cea mai spectaculoasă surpriză a serii de 9 Iunie a constat într-un alt anunț, care ne informa că, din cauza unei indispoziții imposibil de remediat până în acel moment, în locul Mihaelei Ursuleasa, care urma să interpreteze cel de-al doilea *Concert pentru pian și orchestră* de Chopin, îl vom asculta pe pianistul Andrei Licareț, în *Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în Do major, op. 15* de Ludwig van Beethoven!

Tânărul de 30 de ani, Andrei Licareț, și-a făcut apariția pe podium, într-o ținută neconvențională, acceptând să se transforme, *ad hoc*, din „auditor”, în solist!

Cu un *touché* de o mare finețe, o tehnică suplă, cu o muzicalitate înăscută, cu un acut simț al frazei și mai ales al accentelor și respirațiilor dintre o secvență și alta, dintre o perioadă sintactică și alta, menite să pună în valoare sensul muzicii, ca într-o recitare poetică, sau aidoma umbrei ce evidențiază formele – naturale sau umane – dintr-o operă picturală -, Andrei Licareț a impus și a impresionat publicul din primul moment, atacând – *fără partitură!* - cu aplomb și naturalețe, *Do major-ul* beethovenian. Arpegierile din partea I, *Allegro con brio*, care păstrează încă spiritul mozartian, anticipând totodată tumultul romantic al opus-urilor beethoveniene de mai târziu, se succedau în perlașe cursive, transparente sau consistente, pline de expresivitate și plasticitate. În partea mediană, *Largo*, fluidității pasajelor cantabile, cu ușoare nuanțe funebre, i s-a alăturat sunetul inconfundabil al clarinetului lui Aurelian Octav Popa, conferind un plus de rafinament discursului muzical. În final – *Rondo. Allegro* – Andrei Licareț și-a etalat din nou virtuozitatea, lejeritatea, spontaneitatea, siguranța cu care știe să construiască și să redea esența intrinsecă a unei muzici.

Cred că întâmplarea a însemnat totodată un *test* deoarece nu e deloc simplu – oricât de versat ai fi în conclucrarea cu ansamblurile instrumentale - să acompaniezi un solist așezat ca *Deus ex machina*, fără nici o repetiție prealabilă și, totuși, rezultatul să fie unul la fel de performant și de precis, ca și când ar fi avut la dispoziție o săptămână întreagă de studiu!!

Absența Mihaelei Ursuleasa a fost astfel compensată din plin, spre încântarea publicului - inițial dezamăgit de schimbare! Aplauzele sale interminabile, l-au readus pe podium pe Andrei Licareț, care a oferit drept supliment, partea a III-a, *Scherzo. Allegro assai*, din *Sonata în Re major, op. 28, „Pastorala”,* de același Ludwig van Beethoven.

În ciuda derutantelor inadvertențe inițiale, Concertul din 9 Iunie a fost o reușită demnă de... „Cartea recordurilor”!

Uliu Vlad

Recital eveniment la Ateneu

Carmen MANEA

Ca și în anii precedenți, am așteptat cu emoție și interes recitalul cameral susținut de pianistul **Valentin Gheorghiu** și violonistul **Gabriel Croitoru**, un duo consacrat pe scenele de concert românești. Ca și în alte ocazii, cei doi artiști au inclus în programul de sonate din 24 aprilie, capodopere ale genului muzical: *Sonatele opus 12 nr.1 și opus 24 nr. 5* de Beethoven și *Sonata în la major* de César Franck. Ca trăsături generale ale interpretării de excepție a celor doi artiști menționăm: echilibrul perfect între conținut și expresie, între respectul față de trăsăturile stilistice ale lucrărilor abordate și propria viziune, între sensibilitate și gândirea muzicală. Ceea ce impresionează în prestația duo-ului este nu doar sincronizarea propriu-zisă (la nivelul preciziei ritmice, al planului dinamic și agogic), concepția unitară asupra repertoriului, sau realizarea artistică la cel mai înalt nivel, ci și capacitatea comunicării directe cu publicul, care devine co-participant în procesul interpretativ.

Pe tot parcursul recitalului am simțit pasiunea și dăruirea celor doi artiști pentru muzică, emoția lor sinceră în față

Foto: Mihai Cosma

capodoperelor; chiar dacă era vorba despre lucrări prezentate de multe ori în cariera lor, interpreții au transmis entuziasmul și prospețimea caracteristice prestației din tinerețe. Ne-a impresionat armonia creațiilor stabile între cei doi parteneri, care a condus la o interpretare deosebit de sensibilă și elevată, remarcabilă prin simplitatea, sinceritatea și firescul exprimării.

Calitatea de excepție a recitalului s-a datorat nu numai colaborării fericite dintre cei doi muzicieni, ci și aportului fiecăruia dintre ei; maestrul Valentin Gheorghiu a făcut dovada harului incontestabil, a inegalabilei arte pianistice și a experienței îndelungate, iar Gabriel Croitoru a contribuit cu violonistica sa de excepție, cu tonul vibrant, inconfundabil, menit să evidențieze plener expresivitatea muzicii.

În debutul programului a fost prezentată *Sonata opus 12 nr. 1 în re major* de Beethoven, lucrare aparținând așa-numitei perioade clasice din creația compozitorului. Dacă în prima mișcare *Allegro con brio* interpreții au evidențiat cu fantezie varietatea tematică, verva și strălucirea discursului muzical - remarcabil prin inspirația melodică și originalitatea mijloacelor componistice -, în cea de-a doua mișcare *Andante con moto. Tema con variazioni*, aceștia au creat tablouri muzicale contrastante, de o rară frumusețe. Finalul *Rondo-Allegro*, a prilejuit interpreților ocazia de a reliefa cu rafinament și noblețe cantabilitatea cuceritoare și caracterul dansant și al muzicii; publicul a fost fascinat de frumusețea, originalitatea și dinamism

fără egal al imaginilor muzicale, care evocau un caleidoscop de stări sufletești diverse, situate între optimism, serenitate și exuberanță.

A urmat celebra *Sonată opus 24 nr. 5 în fa major*, supranumită a *primăverii*. Prezentarea acestei capodopere a prilejuit celor doi mari artiști ocazia de a-și dezvălui plener fantezia creatoare; pentru ei, lucrarea lui Beethoven constituie un simbol și o stare sufletească ce îngemănează original o multitudine de conotații afective și intelectuale. Ascultând *Sonata primăverii*, publicul a avut senzația că aude ceva nou. Artiștii au redat puritatea și sinceritatea sentimentelor compozitorului și au evocat cu măiestrie combinația inedită a virtualităților muzicale cu cele picturale și poetice. Inspirați de magia muzicii, interpreții au creat o lume a imaginarului, infinit mai bogată și mai frumoasă decât lumea reală și au transmis publicului emoția artistică și starea de elevație spirituală.

Prima mișcare *Allegro* a dezvăluit o bogăție fără egal de nuanțe și stări sufletești. Artiștii au evocat lirismul interiorizat de factură poetică și delicatețea temei întâi, în contrast cu energia și accentele pasionate ale temei a doua (care amintesc violența unei furtuni). Publicul a fost fascinat de expresivitatea și subtilitatea cu care au fost conturate ideile melodice și schimbările armonice, de modul în care s-a desfășurat dialogul celor două instrumente, de felul în care au fost realizate contrastele de nuanțe și de stări afective. Mișcarea a doua, *Adagio molto espressivo*, a prilejuit artiștilor ocazia de a-și valorifica plener sensibilitatea și fantezia. Aceștia au pus în valoare lirismul și caracterul contemplativ al discursului muzical și au realizat prin contrast momente de intensificare a expresiei (în secțiunile în tonalități minore). În cea de-a treia mișcare, *Scherzo-Allegro molto*, am admirat virtuozitatea și dezinvoltura instrumentală, dialogul plin de vervă al celor două instrumente. Atmosfera de serenitate și exuberanță a fost reinstaurată în ultima mișcare a sonatei, *Rondo-Allegro ma non troppo*. Cei doi maeștri au evocat cu multă subtilitate caracterul dansant și atmosfera plină de seninătate a muzicii; ei nu s-au preocupat doar de reliefa expresivității muzicii și a inovațiilor stilistice aduse de Titanul de la Bonn, ci au reușit să traducă semnificația și transcendența mesajului muzical.

În încheierea recitalului am ascultat *Sonata în la major* de César Franck, lucrare reprezentativă pentru compozitor, dar și pentru repertoriul cameral universal. Elaborată în patru mișcări contrastante din punct de vedere al conținutului, al formei și al tempo-ului, sonata amintește grandoarea arhitecturii sonore a creațiilor lui Bach. Prin prestația lor expresivă și elevată în același timp, interpreții au oferit publicului bucuria supremă pe care o caută în muzică: abolirea convingerilor materiale în favoarea exaltării vieții spirituale. Prima mișcare, *Allegretto ben moderato* a sugerat muzical, cu multă noblețe și expresivitate anumite probleme și întrebări existențiale. În mișcarea a doua, *Allegro* a avut loc o adevărată confruntare între forțe potrivnice (întreruptă de anumite fraze lente, interiorizate); a urmat o nouă mișcare cu caracter meditativ, intitulată sugestiv *Recitativo-Fantasia. Ben moderato*. Bogăția imaginilor muzicale a fost redată cu o expresie originală, marcată de emoție artistică și de elan sentimental. În finalul sonatei, *Allegretto poco mosso*, am admirat capacitatea interpreților de a comunica publicului tezaurul de frumusețe și nobilele idealuri evocate în această creație sublimă și profundă.

Artiștii au prezentat la bis *Burlesca pentru vioară și pian*, o lucrare plină de vervă și strălucire, scrisă de maestrul Valentin Gheorghiu în anul 1946 - publicată recent la editura Universității Naționale de Muzică din București -, pe care compozitorul i-a dedicat-o violonistului Gabriel Croitoru. Magia acestei seri de neuitat ne-a făcut să reflectăm asupra „secretului” celor doi mari artiști, pentru care interpretarea constituie în același timp o încheiere și un punct de plecare. După ce au fost cântate pe scenă, lucrările oferă interpreților ocazia de a descoperi și experimenta noi modalități de exprimare (la nivel expresiv și semantic); publicul i se deschide multiple posibilități de receptare a frumuseților acestora și a mesajului muzical. Prestația muzicală celor doi artiști este atât de expresivă și originală prin ea însăși, dăruind ascultătorilor momente unice de înălțare sufletească și dorința de reveni la un nou concert.

Un instrument de vis: „Flautul de Aur”

Vorbind despre instrumentul la care cântă, Ion Bogdan Ștefănescu, cel mai renumit flautist român al prezentului, mărturisește: „*Flautul de aur - Muramatsu - este un vis atins. Cred că orice flautist pe lumea asta își dorește un astfel de instrument. Între legendele muzicii, un instrument „cu totul și cu totul de aur”, reprezintă ceva de neprețuit, așa cum era sunetul celebrisimului interpret francez Jean-Pierre Rampal, care cânta cu un astfel de flaut și în concertele susținute la București. Asemenea este instrumentul care a fost înfățișat publicului în perioada 25 aprilie-7 mai, în cadrul turneului „Flautul de Aur” susținut de flautistul Ion Bogdan Ștefănescu și pianistul Horia Mihail, doi maeștri ce ating maturitate în acest deceniu.*

Flautul ce aparține lui Ion Bogdan Ștefănescu este unicul de acest fel din țara noastră, și a fost creat special pentru artistul român la celebra fabrică **Muramatsu** din Japonia, renumită în toată lumea pentru calitatea flautelor pe care le produce dar și pentru faptul că fiecare angajat este obligat să studieze flaut în cele mai importante școli ale lumii. Flautul lui Ion Bogdan Ștefănescu a fost ales de o echipă de specialiști ai firmei care l-au ascultat și imprimat pe muzicianul român cântând pe mai multe flaute de aur de diferite categorii, alegând în cele din urmă pentru el flautul de 18 karate masiv. Revenim la spusele lui Ion Bogdan Ștefănescu: *“Îmi doresc, în primul rând, ca sunetul de flaut să ajungă la sufletul oamenilor, să-i mângâie pentru o clipă și astfel să devină mai îngăduitori unul cu altul, mai zămbitori și, de ce nu, mai optimiști.”*

În cele cinci orașe alese pentru această expediție neobișnuită, Ion Bogdan Ștefănescu și Horia Mihail au parcurs un repertoriu ce pornește de la limpezimea sonoră a lui Bach și Mozart, traversează romantismul unei partituri de Dvořák, apoi sonoritățile și armoniile neoclase ale lui Poulenc și ne confruntă cu contemporanii Taktakishvili și Mower.

Duoul flaut-pian a fost astfel fi ascultat la: Brașov, Sala Reduta – 25 aprilie, Pitești, Casa de Cultură – 26 aprilie, Reșița, Palatul Culturii – 27 aprilie, București, Sala Radio – 2 mai,

Ion Bogdan Ștefănescu

Foto: Virgil Oprina

Caracal, Teatrul Dramatic – 7 mai. Complex și atractiv, programul turneului oferea publicului, la Brașov, Pitești și București, o **expoziție de flaute organizată de Wiener Flötenwerkstatt**. În cursul celor 25 de ani de existență, Wiener Flötenwerkstatt a devenit unul dintre cele mai importante ateliere specializate în producerea și comercializarea de flaute din Austria, câștigând aprecierea instrumentiștilor de pretutindeni. Aceste expoziții, coordonate de Mihaela Anica, reprezentantul Wiener Flötenwerkstatt în România, vor însoți turneul „Flautul de aur”, cu prezentarea susținută de interpretul Ion Bogdan Ștefănescu. Întâlnirea cu melomanii bucureșteni în Studioul “Mihail Jora” al Rediodifuziunii române confirmă interesul și amprenta de personalitate a artistului care și-a asumat misiunea unor viziuni convingătoare și de evidentă originalitate. Deoarece se știe că în viața flautistului poezia se îmbină perfect cu muzica, Ion Bogdan Ștefănescu și-a invitat ascultătorii să-i devină și cititori, prin lansarea volumului **“Cuvântul de trecere”**, ce îi poartă semnătura, apărută la Editura Tracus Arte, cu viziunea grafică a lui Mircea Dumitrescu. Multe noi motive, deci, pentru a ne considera părtași la destinul de excepție, în compania unui pianist ca Horia Mihail, ce are temeritatea pornirii într-o a doua aventură a turneului prin țară cu „pianul călător”.

Finalul celui de al doilea drum pentru Pianul Călător

Cu recitalul de la Sănnicolaul Mare, în Sala festivă a castelului Nako, Pianistul Horia Mihail a atins ultima destinație pentru cea de-a doua ediție a

Horia Mihail

turneului „Pianul Călător”. Este de fapt și locul în care pianul oferit comunității locale de către Radio România, va

rămâne timp de trei ani, pentru concertele organizate în orașul natal al marelui compozitor Bela Bartok. *„Ideea pianului călător poartă două semnături – declara muzicologul Oltea Șerban Pârâu - a mea și a lui Horia Mihail... Ceea ce este important este că Pianul călător nu a rămas o simplă idee ca multe altele și că a existat susținerea reală a radioului public și a conducerii acestuia...”* Acest proiect de anvergură națională a fost gândit pe trei ani, cel de al doilea turneu fiind realizat de Radio România Cultural și

Asociația Culturală Accendo, autentic eveniment cultural și mediativ. Ideea unor asemenea manifestări, asemenea celorlalte lansate în perioada recentă - „Duelul Viurilor”, „Flautul de aur”, „Cele trei dive” – contribuie la situarea pe un nivel de largă răspândire a muzicii așa-numit clasice. Pianistul Horia Mihail a început a doua ediție a turneului “Pianul Călător” în 21 mai, la Mediaș, locul unde a fost lăsat pianul ce l-a însoțit în prima ediție a turneului, anul trecut. Performanța artistică a interpretului, niciodată întâmplată până acum și greu de

egalat, are și indicative neobișnuite de efort. Timp de 52 de zile, pianistul a avut

de străbătut peste 7000 de kilometri, încântând mai mult de 7000 de spectatori cu un program de recitaluri și concerte cu orchestra. Itinerarul turneului s-a finalizat practic cu un *post scriptum* la Chișinău, miercuri 11 iulie – **Rapsodia** de Rachmaninov **pe o temă de Paganini**. *„Sunt surprins că mă simt foarte bine la sfârșitul acestui maraton, uitând, practic, oboseala miilor de kilometri parcurși și a zecilor de recitaluri și concerte susținute. Contactul cu publicuri atât de diferite, cu oameni dornici de cultură, poate oferi unui muzician susținerea pentru a-și duce mai departe misiunea. Atmosfera și istoria fiecărui loc are, cu siguranță, momente aparte, care te influențează într-un fel sau altul.”* a declarat Horia Mihail la finalul turneului. Nu încheiem acest comentariu fără a sublinia originalitatea performanței susținute de Horia Mihail și prin arhitectura unui program care a prezentat publicului ineditul formulelor componistice aparținând principiului variațional - parafrază, prelucrare, rapsodie, adică a dialogului cvasi-improvizatoric cu capodopere inspiratoare, subiect repertorial deschis descoperirilor și, firește, performanțelor interpretative semnate Horia Mihail.

Articole de
Grigore CONSTANTINESCU

Tradiționala „Lucia din Lammermoor”

Anca FLOREA

Am revenit în sala Operei din Viena pentru a urmări **Lucia din Lammermoor** de Donizetti, care a „beneficiat” de o serie de reprezentații cu mari emoții, pentru că în opera donizettiană sopranele s-au îmbolnăvit succesiv, iar în seara la care mă refer, rolul titular a fost interpretat de tânăra Brenda Rea, „intrând” însă în locul Dianei Damrau. Mi s-a părut deosebit de interesantă abordarea sa, creionând un personaj timid,

timorat, poate chiar fragil, destul de introvertit, așa încât, pe lângă apariția scenică și mișcarea perfect adaptată acelor date, a c â n t a t prioritar în piano (adesea pianissimo), cu scurte momente în forte, glasul său calitativ, luminos, condus cu

elegantă și rigoare, pretându-se la o asemenea tratare, dovadă fiind și ovațiile nesfârșite de care s-a bucurat. Partener i-a fost tenorul Piotr Beczala, aflat în ultima vreme în top-ul internațional, realizând un Edgardo eroic și sensibil, etalând un glas metalic și o tehnică sigură, dezinvolt și charismatic, cu un adevărat belcanto, dar fără excese sau sublinieri manieriste. La rândul său, baritonul Eijiro Kai a cucerit prin timbrul său întunecat, robust, ideal pentru un Enrico incisiv și furibund, iar Ho-yoon Chung a fost foarte convingător în Arturo, deloc rezervat așa cum ne-am obișnuit, ba chiar vindicativ și cu prestanță. În rolul Raimondo a apărut basul Sorin Coliban, credibil ca personaj, dar în plan vocal, deși partitura s-a prezentat fără „tăieturile” tradiționale, având astfel de susținut și scena cu Lucia premergătoare nunții, am avut sentimentul că emisia nu mai este aceeași din vremurile sale bune, că nu mai are siguranța și strălucirea care, la început de carieră, îl

recomandau ca o mare speranță, parcurgând acum scriitura cu o anume lentoare, chiar și în secvențele dramatice.

La pupitru, Guillermo Garcia Calvo s-a confruntat cu destule probleme, de la impreciziile surprinzătoare ale instrumentelor de suflat și până la decalaje serioase, fie în raport cu corul, fie cu ansamblurile solistice, ba chiar și în intervențiile baritonului care „cere” un tempo mult mai alert, orchestra rămânând astfel în urmă.

Montarea, datând din 1978 (iată că și la Staatsoper multe producții rezistă de mai bine de 3 decenii...), în regia lui Bleslav Barlog, decorurile semnate de Pantelis Dessyllas și costumele create de Silvia Strahammer, oferă o concepție clasică, fără nimic deosebit, dar are farmec și acea atmosferă specifică epocii, cu costume foarte frumoase, dar destul de întunecată atât în scenele de exterior, cât și în cele de la castel, surprinzătoare fiind însă dispunerea corului, în scena nebuniei”, pe scaunele din stânga și în dreapta salonului, asistând impasibil la disperarea și moartea Luciei. De altfel și plasarea tabloului final cumva în interiorul castelului lui Edgardo, cu pereți și arcade ce adăpostesc mormintele strămoșilor, ornate cu sculpturi masive, ar avea logică, dar se transformă într-o eroare în momentul în care, în acel spațiu, intră și cortegiul funerar ce poartă trupul Luciei, deci curtenii lui Enrico, dușmanii de moarte ai acelei familii, care au și

determinat de altfel întreaga tragedie, nefiind vorba aici, ca în **Romeo și Julieta**, de o e v e n t u a l ă reconciliere.

U n spectacol tradițional, cu glasuri frumoase și foarte bine susținute, cu aplauze și ovații entuziaste deopotrivă „la scenă deschisă” și la final, chiar dacă mă

așteptam ca dirijorul să fie contestat mult mai puternic, măcar de către împătimitii operei... Probabil că, de această dată, după cele câteva „buu”-uri răzlețe, au preferat să asculte superba muzică interpretată (în adevăratul sens al cuvântului) de soliști tineri de reală valoare.

Un „Don Carlo” cu voci mari

Anca FLOREA

Dacă în urmă cu câțiva ani, la Staatsoper Viena s-a montat versiunea franceză (în 5 acte) a operei **Don Carlos** de Verdi, prezentată atunci, într-un foarte interesant „experiment” alternativ cu vechea producție a variantei în limba italiană, recent aceasta a fost înlocuită cu o punere în scenă realizată de Danielle Abbado, fiul celebrului dirijor, în concepția scenografică modernă imaginată de Graziano Gregori. De altfel, regia nu aduce noutăți (exceptând poate tratarea celor doi buni prieteni – Don Carlo și Posa – mai aproape de gestică și reacțiile adolescente, uneori chiar cu tentă jucăușă), iar imaginea scenică se construiește printr-un complicat joc de panouri care deschid sau închid fundalul, coboară foarte jos pentru a sugera închisoarea, creează atmosfera grădinii (poate cea mai frumoasă) prin lumina albastră strecurată prin fantele tăiate în panou și proiectată pe podea, totul în tonuri cenușii, senzația de spațiu limitat (nu doar fizic, ci și spiritual) devenind pregnantă prin desfășurarea acțiunii într-un fel de cub. Totul este apăsător, amintind perioada întunecată a Inchiziției din Spania Evului Mediu, semi-întunericul aproape permanent fiind colorat doar prin luminile bine gândite, uneori surprinzătoare pentru că,

spre exemplu, în scena autodafe-ului era de așteptat ca totul să fie înroșit de flăcări sau (simbolic) de sânge, dar culmea, lumina era parcă însoțită. Printre foarte puținele elemente de decor, remarcabile sunt lumânările din camera lui Filip, conturând o atmosferă aparte. Mai puțin reușite sunt costumele, regele Spaniei fiind îmbrăcat mai curând ca... Napoleon, Don Carlo într-un fel de redingotă, Rodrigo poartă o haină fără mâneci mai aproape de... Wilhelm Tell, iar rochiile sunt simple și nefericit croite, fără personalitate, banale, în timp ce în scena „autodafe-ului” apar, ca într-o lojă, figuranți desprinși parcă din diverse epoci și zone europene, înalții prelați au veșminte lipsite de grandoare, doar condamnații fiind mai aproape de „adevăr”.

Distribuția a fost însă fastuoasă, cel puțin ca alăturare

a unor „nume” mari, dar în spectacolul pe care l-am urmărit, Ramon Vargas (Don Carlo) s-a confruntat cu serioase probleme de cânt, emițând acutele cu mare dificultate, personajul său rămânând, ca de obicei, la nivelul corectitudinii sub toate aspectele; mult mai expresiv, Simon Keenlyside (Rodrigo) a creat un Marchiz credibil, camarad de încredere al lui Carlo, cu prestanță în secvențele cu Filip,

sensibil și cu frazare inteligentă în ariile finale, care au stârnit ropote de aplauze. Dacă în Filip II, basul Rene Pape a avut anvergură, a fost impozant dar foarte uman în celebra arie, înfruntarea sa cu Marele Inchizitor a devenit un moment de referință, pentru că Eric Halfvarson a impresionat din nou prin glasul său incredibil, incisiv și amplu, cu acute terifiante, cu o atitudine pe măsură. Debutând în Elisabeta cu prilejul premierei, soprana Krassimira Stoyanova a propus o interpretare mult mai voluntară, poate chiar răzvrătită sau măcar revoltată în fața nedreptății și a suferinței sufletești, cântul său fiind deosebit de frumos, ceea ce nu aș spune în privința mezzosopranei Luciana D'Intino (Eboli) care, deși apreciată de presă, nu m-a convins nici ca personaj, cu atât mai puțin sub aspect vocal, pentru că diferențele de registre sunt supărătoare, gravele chiar neplăcute, în „canzona” cântată în compania sopranei Ileana Tonca (un Tebaldo cuceritor) nu a atras prin nimic, în terțetul „din grădină” a fost anostă, rezolvând însă aria mai aproape de așteptări. Deosebit de bine a cântat Dan Paul Dumitrescu în Călugăr/ Carlo V, vocea sa amplă, rotundă și generoasă, perfect egală în toate registrele, aducând și calmul și autoritatea cerute în cele două roluri, reușind să se impună pregnant. În scurta sa intervenție, soprana Valentina Naforniță a rezolvat cu acuratețe scriitura, fără a avea însă puritatea și limpezimea unei Voci din Cer.

Corul a sunat bine, asemeni orchestrei, dar dirijorul Franz Welser-Most a îngădit cumva derularea generoasă a frazelor, tacând cu precizie de metronom, cu fermitatea unui adevărat conducător care nu face concesii și nu se lasă înduioșat de romantismul muzicii, ceea ce nu înseamnă că nu au existat și ușoare decalaje. Privit în ansamblu, a fost un spectacol cu voci mari (și la propriu și la figurat), bine echilibrate, dar fără anvergura și monumentalitatea pe care însuși Verdi le-a gândit pentru personajele dure sau eroice, plasate într-o epocă în care, la Escorial, sobrietatea și grandoarea erau suverane, cel puțin în aparență.

In memoriam Ioana Ștefănescu

Un muzician care și-a îndeplinit misiunea, **muzicologul dr. Ioana Ștefănescu**, și-a încheiat periplul vieții la vârsta de 93 de ani. Inițial un jurist de clasă, doamna Ioana Ștefănescu părăsește timpuriu cariera descoperind atracția spre valorile muzicii și urmând astfel studiile de specializare în domeniul artei, ca discipolul maestrului George Breazul, al cărei asistentă a fost după absolvirea Conservatorului

bucureștean. Mai mult de două decenii, doamna Ioana Ștefănescu a fost membru al Catedrei de istoria muzicii, formând numeroase generații de studenți în spiritul iubirii și pasiunii profesionale pentru arta sunetelor. Coleg de o remarcabilă eleganță și distincție, s-a aplecat ca cercetător asupra istoriei muzicii universale, devenind o autoare de valoare a literaturii românești de specialitate prin volumele semnate, în paralel cu studii, articole, cronici conferințe ce i-au adus satisfacția de a deveni membră a Uniunii compozitorilor și muzicologilor din România. Cei care i-am fost un timp aproape, în perioada de profesorat la Universitatea Națională de Muzică, până în 1975, ne amintim

personalitatea sa aparte, de om cu remarcabilă cultură, exigentă în elaborarea lucrărilor destinate a rămâne documente ale literaturii muzicale românești – monografia **Johannes Brahms**, cele patru volume intitulate **O istorie a muzicii universale**. Acestea reprezintă o importantă moștenire dedicată urmașilor, înscriindu-i numele printre maeștrii a căror memorie o respectăm cu prețuirea și afecțiunea meritată pentru tot ce ne-au dăruit prin munca lor de o viață dăruită muzicii. Discipolii, colegii, dar și cadrele didactice ale actualului corp profesoral nu vor uita această pildă nobilă pentru artă, ce poartă numele profesoarei universitare dr. Ioana Ștefănescu.

Grigore CONSTANTINESCU

De la Roma la Bizanț

Ioan GOLCEA

Compozitorul Marcel Octav Costea (n. 1957) este, totodată, organist, profesor și dirijor de cor.

Volumul de *Coruri religioase*, editat la Universitatea Națională de Muzică din București (editura *Glissando*), 2012, pe texte sacre în limba latină și română, cuprinde lucrări destinate ansamblurilor corale mixte și bărbătești, a cappella și cu acompaniament de orgă.

Creația din colecție este un exercițiu de stil și de aplicare a modalităților versatile de compoziție orientate atât de ethosul gregorian cât și către sorgintea bizantină a cântării corale cu text religios.

În cuprinsul volumului se găsesc lucrări de sine stătătoare (*Ave Maria*, *Kyrie eleison*, *Rugăciune*, *Tatăl nostru*), dar și creații înscrise în ciclu (precum *Trei miniaturi corale pe texte religioase* sau *Triptic religios*). Totodată întâlnim lucrări cu caracter miniatural (*O, bone Jesu*, *O salutaris Hostia*) și de o întindere substanțială (*Tatăl nostru*, *Kyrie eleison*, *Alluia*).

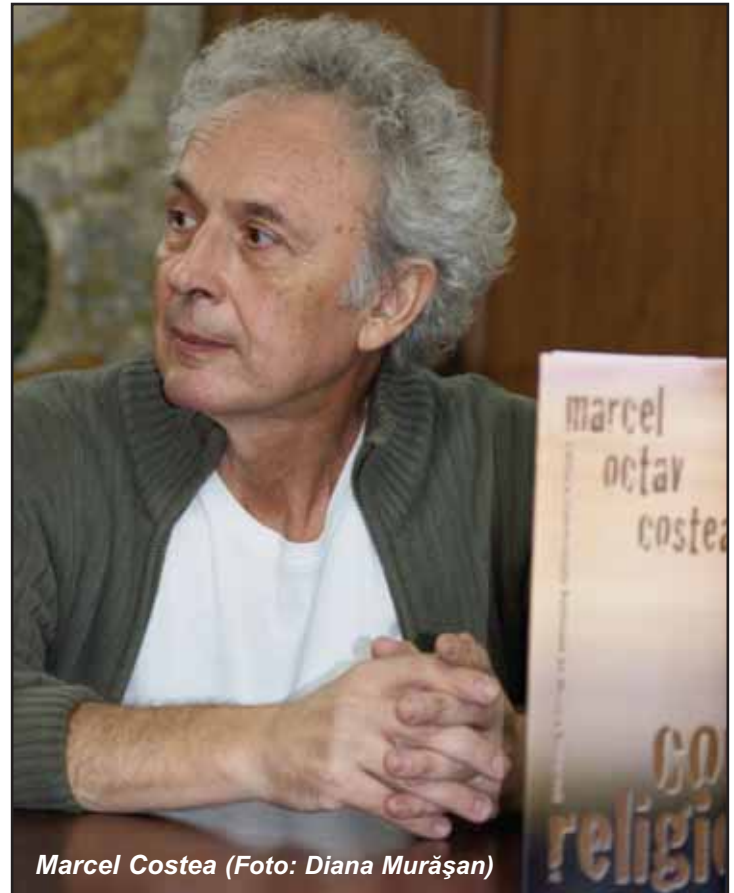
Încă de la prima „citire” descifrăm afinitatea compozitorului față de muzica gregoriană, care îl fascinează și îi inspiră melosul. În același timp, contactul compozitorului cu repertoriul cultic și de concert destinat orgii se imprimă în diversitatea de mijloace de expresie armonico-polfonice ale opusurilor sale corale, dar și în limbajul de factură cromatică, promovat cu precauția căutătorului de echilibru tensional. În același consens, al simetriei, compozitorul Marcel Octav Costea este preocupat și de armonia evoluată, aflată mereu la intersecția dintre modal - tonal - atonal.

Colecția de *Coruri religioase* marchează o nouă etapă în creația religioasă a compozitorului Marcel Octav Costea - probabil, cea de maturitate artistică - în care scriitura de tip tradițional evoluează spre expresia liberă, metrica diversă, polimetrie, politonalism, polimodalism, sintaxe omofone și polifone îngemănate, monodie cu ethos modern (atonal).

Limbajul muzical melodic este circumscris unei sensibilități contemporane, cu evidente rezonanțe atonale (*Kyrie eleison*). Structura melodică se calchiază pe o gândire modală sui generis. Construcția sonoră se realizează prin dezvoltare motivică, susținută de un veritabil simț al evoluției individualizate a fiecărei voci corale. Mersul orizontal este tratat cu dezinvoltură, stimulată de numeroase imitații, intersectat de cadențe interioare și de captivante confluente finale în registrul mediu și nuanțe stinse. Pauzele reprezintă o importantă modalitate de expresie, tăcerile muzicale fiind explorate cu fantezie de către compozitor, atât în articularea discursului în întregul lucrărilor cât și în evoluția vocilor sau a grupurilor de voci.

Formele muzicale sunt diferite, de la coral la motet (incluzând Ecteniile și Heruvicul), alternând procedee

consacrate de evoluție sonoră orizontal-verticală a scriiturii neoclasice cu elemente de notație neconvențională (*Ave Maria* 1, 2).

Marcel Costea (Foto: Diana Murășan)

Rugăciunea Tatăl nostru exprimă capacitatea creatoare și totodată elaborată a compozitorului de a împleti elemente de limbaj muzical bizantin (monodie însoțită de ison) cu tehnica elaborată a polifoniei renescentiste și cu recitarea armonică izaritmică.

Aceeași pătrundere în esența cântului bizantin o sesizăm (din partea autorului) și în lucrările *Doamne, îndură-Te de noi*, *Domnul e păstorul meu*, *Ectenie*, *Alluia*, *Heruvic*.

În lucrarea *O, bone Jesu* (2) sonoritatea corală tinde să atingă rezonanțele orgii, cumulând un sumum de durate uimitoare de eterogene și inspirate.

Privită în ansamblu colecția de *Coruri religioase* compusă de Marcel Octav Costea promovează un limbaj coral modern, atent structurat de o conștiință muzicală înzestrată cu un bogat orizont stilistic și interpretativ. Darul oferit de autor dirijorilor și corurilor este unul neprețuit, pe care așteptăm să-l fructificăm cât mai mulți interpreți.

Adio, Dumitru Capoianu

A plecat dintre noi, discret, cum a fost în ultimii ani, compozitorul Dumitru Capoianu, unul dintre ultimii reprezentanți ai generației de creatori care a format osatura modernă a școlii românești de compoziție.

Dumitru Capoianu lasă în urmă o creație bogată, variată și valoroasă, ce pendulează între genurile tradiționale și muzica de film, orientată cu precădere în direcția animației (Omulețul lui Ion Popescu-Gopo, premiat cu Palme d'Or la Cannes, este ilustrat cu muzica lui Dumitru Capoianu).

A avut și responsabilități publice, fie în cadrul Comisiei Simfonice a UCMR, în Consiliul de Conducere al aceleiași instituții, ori la Radiodifuziune, la Filarmonică (unde a fost director), la Uniunea Cineaștilor (a înființat și a condus Asociația Autorilor de Coloană Sonoră) sau în structurile alese ale statului, înainte de 1989.

Un om vesel, mare amator de calambururi, prieten devotat, mereu gata să relateze istorii palpitate sau amuzante din viața artistică, ferm în convingeri, luptând neobosit pentru ideile la care ținea în mod deosebit - așa ni-l amintim pe Maestru, a cărei plecare reprezintă o grea pierdere pentru muzica românească. Dumnezeu să-l odihnească! (M. C.)

Redăm mai jos caracterizarea stilistică făcută de Viorel Cosma (*Muzicieni din România, vol. I*).

“Compozitor înzestrat cu o fantezie creatoare surprinzătoare și în același timp debordantă (nu se repetă de la o lucrare la alta, chiar în ciclul filmelor atât de unitare ca idee și conțut ale lui Ion Popescu-Gopo), epuizând aproape toate genurile și formele muzicii contemporane, D.C. se înscrie printre creatorii români cei mai îndrăzneți, spontani și originali.

De la miniaturile vocale pentru copii la operete și musical-uri pentru cei mici, de la lied până la cantată și oratoriu, de la jazz și muzică ușoară până la muzică electronică și ambientală, fără a ocoli – bineînțeles – formele clasice (trio, cvartet, uvertură, poem simfonic, suită, concert instrumental etc.), sesizăm plăcerea lui D.C. de a descoperi în fiecare lucrare un element inedit, constituindu-se parcă într-un țel de majoră răspundere

fiindcă aduce și o strălucire tehnică, concertantă, nu lipsită de virtuozitate. Din această cauză partiturile sale (*Variațiuni cinematografice, Motto perpetuo, Cvartetul de coarde nr. 2, Sonata pentru harpă*) pretind un nivel superior de pregătire al interpreților. În strânsă legătură cu aceste vitruți, creația lui D.C. reflectă și ceva din omul și artizatul dezinvolt, hâtru, șugubăț. Umorel deliberat din *Fabulele* vocale, filmele lui Ion

Popescu-Gopo, *Valsurile...* nu prea sentimentale sau pagina camerală *Cinci moduri de întrebuințare ale unui arcuș*, ajunge la momente satirice de puternică forță expresivă. Adeseori, muzica atinge o forță superioară

Foto: Mihai Cosma

profesională. Virtutea esențială a întregii sale creații rezidă în “spectacolul de sunete” pe care îl oferă auditorilor, în plasticitatea sonorităților ce direcționează până și ideile, discursul muzical, armonia și polifonia, formele și structurile arhitectonice ce surprind prin non-conformism, cutezanță, paletă, coloristică. După cum singur recunoaște în interviurile sale, colaborarea timpurie cu cinematografia, radioul și teatrul i-au oferit “materia primă” a acestor surse de inspirație. Ceea ce caracterizează majoritatea lucrărilor lui D.C., cu precădere cele de inspirație folclorică, este puternica densitatea emoțională conținută în materialul tematic. Caracterul lapidar, sintetic, aforistic uneori, a pieselor instrumentale în special, își are izvorul în plasticitatea și forța temelor, motivelor, ideilor, sonore. Chiar o înclinare vădită spre formele arhetipale, ritmurile primare, genurile arhaice din folclor (colindă, decșântec, bocet), reflectă dorința compozitorului de a porni de la esență, de la speranță. Lucrările lui D.C. atrag prin miezul lor conștient. Muzica sa place de la prima audiere,

coloanele sonore din filme (*Pași spre lună, Scurtă istorie, Homo sapiens, S-a furat o bombă*) transformându-se în personaje ce comentează acțiunea. Poate că aici se află “secretul” priorității lui D.C. în muzica românească de film care l-a deterinat pe regizorul Ion Popescu-Gopo să afirme: “Este fără îndoială cel mai bun compozitor pentru filme, variat, nou - modern și clasic – cunoscător al tehnicii cinematografice, stăpânește inteligent coloana sonoră contopind-o cu imaginea, întotdeauna având ca principal obiectiv conținutul și nu forma.”

Astăzi după îndelungata experiență și colaborare cu cea de a șaptea artă, D.C. s-a detașat de rigorile peliculei și a turnat în oratorii și poeme simfonice, în piesele instrumentale și vocale, dar mai ales în musical-uri, acel farmec al sonorităților inconfundabile stilului său inventiv, exploziv, rafinat. Paginile semnate de D.C. se remarcă prin densitatea ideilor și meșteșugul exprimării lor directe, conturând o personalitate artistică distinctă în muzica românească contemporană”.

Opera din Timișoara a împlinit 65 de ani

Anca FLOREA

În urmă cu 65 de ani, la Opera din Timișoara s-a ridicat pentru prima oară cortina pentru ca noul teatru liric să ofere publicului prima producție, realizată în regia reputatei soprane Aca de Barbu, directorul și suflul

acelei înfăptuiri care, în 27 aprilie 1947, devenea realitate prin montarea creației verdiene **Aida**.

Păstrând tradiția, mai ales la ceas aniversar, ediția XXXVII a Festivalului „Timișoara muzicală” a debutat exact în 27 aprilie, propunând, evident, aceeași celebră partitură, de această dată în versiunea scenică semnată, în urmă cu câteva stagioni, de regizorul Ognian Draganoff, echipa sa

din Bulgaria (scenografi Bois și Tzvetanka Stoinov) și coregraful sârb Konstantin Kostiuikov. Onorând deopotrivă momentul încărcat cu semnificații aparte (pentru cei care, de șase decenii și jumătate, scriu istoria superbă a teatrului, dar și pentru cei care, de-a lungul vremii, au aplaudat entuziast performanțe de neuitat), spectacolul a beneficiat de o distribuție echilibrată, cu glasuri frumoase și ample, cu oaspeți îndrăgiți din țară și de peste hotare; astfel, soprana Anda-Louise Bogza, stabilită de mulți ani la Praga, apreciată constant la Arena din Verona, la Paris, la Florența și München, la Viena sau în Japonia, a revenit pe scena timișoreană pentru a susține rolul titular, în care și-a pus în valoare calitatea timbrală cuceritoare, dublată de anvergura specifică „vociilor mari”, evoluând în compania tenorului bulgar Kamen Chanev, de asemenea binecunoscut melomanilor noștri (imbatabil în acut, poate mai „fanat” în registrul mediu comparativ cu precedentele sale apariții), ca și mezzosoprana Liliana Mattei-Ciucă de la Cluj, frumoasă Amneris, cu un cânt pe măsură, deși, surprinzător, de această dată ușor stridentă în acut; baritonul Ștefan Ignat (de la București) a fost, ca de obicei, un Amonasro

orgolios și dur, basul craiovean Sorin Drăniceanu a adus, în Ramfis, bogăția profundă a sonorităților grave, un alt clujean – basul Simonfi Sandor – a susținut rolul Regelui, în roluri episodice apărând Marius Zaharia și Nicoleta Colceiar, în timp ce balerini (soliști Cristina Romândașu, Manuela Ardelean, Alina Mihai, Alin Radu) au conferit un plus de strălucire în special în „Tabloul Triumfal”.

Chiar dacă fiecare interpret și-a construit personajul așa cum a crezut de cuviință, rezumându-se, în general, la atitudini statice și gesturi minimale, fără a reuși o relație adevărată cu partenerii, așa încât

o trăire ardentă și o „poveste” adevărată nu aveau cum să se regăsească în plan scenic, ne-am bucurat să ascultăm voci de calitate, într-o alăturare cum rar se întâmplă pe la noi, remarcând, încă o dată, și nivelul excelent al corului (pregătit, ca de obicei, de Laura Mare), și suplețea coloristic-expresivă a orchestrei, care a reliefat elemente de finețe adesea trecute cu vederea, alternând paginile de lirism cu cele de mare încărcătură dramatică, apreciatul dirijor italian David Crescenzi coordonând cu mână sigură întreg ansamblul, chiar dacă uneori a optat pentru un tempo fluctuant.

O seară pe măsura dublului eveniment aplaudat, la cea de sărbătoare, de o sală arhiplină, spectatorii pregătindu-se pentru avalanșa reprezentațiilor pe care

Opera le oferă până în ultima zi de mai, într-o derulare mozai-cată, incluzând și operă (**Balmascato, Tosca, Bărbierul din Sevilla**) și operetă (**Țara surâsului, Voievodul țiganilor**) și balet (**Giselle**, precum și producția **Cine cântă acolo?** propusă de Teatrul Național de Operă și Balet din Belgrad – Serbia), în interpretări la fel de atractive, cu oaspeți de reală valoare, așa cum se cuvine într-un teatru liric de top,

mai ales atunci când este vorba despre un festival (cu adevărat) internațional.

Anda Louise Bogza

Kamen Chanev

Flautul mozartian farmecă copii spectatori

Grigore CONSTANTINESCU

Opera-basm este, pe scara istoriei capodoperelor lirice, o invenție care, prin toate componentele sale, aparține „soarelui Vienei”, altfel spus, Wolfgang Amadeus Mozart. De peste două secole, basmul muzical **Flautul fermecat** își atrage spectatorii prin minunile felurite pe care le cuprinde. Nu sunt puține versiunile scenice, nici interpretările artistice care fac din această capodoperă o permanență repertorială a teatrului muzical, pretutindeni. Și, totuși, iată că **Flautul fermecat** și-a creat acum un alt drum spre spectatori, la *Studioul experimental de operă și balet „Ludovic Spies”*, al Operei Naționale București. Un alt fel de drum spre... un alt fel de public. Regizoarea Anda Tăbăcaru Hogeia și-a propus să adapteze basmul lui Emanuel Schikaneder (adaptat la rândul său după o poveste orientală) la un spectacol dedicat copiilor, păstrând însă și toate momentele însoțitoare ale partiturii mozartiene. Greu de ales, greu de repovestit, dacă cel care te urmărește nu a mai avut întâlniri prealabile cu **Flautul fermecat**, în sala mare de operă. *Studioul experimental* le propune aceasta, cu încredința de a combina toate componentele care făceau din ultima

Cristina Marta Sandu

creație de teatru a lui Mozart ceva care atrage, interesează, impresionează și nu se uită.

Firește, nu pot pretinde că, la premiera din dimineața lui 7 aprilie, făceam parte din grupul micilor spectatori. Curiozitatea era totuși importantă urmărind minimalizarea întregului, noutatea în fluxul teatral și, evident, concepția

Lucian Corchiș

realizatoarei. Adevărat, a fost însoțită de fantezia imagistică a pictoriței scenograf Adriana Urmuzescu, de sunetul pur al flautului Teodorei Ducariu și de integrarea în jocul scenic a interpreților, acompaniați de orchestra celor două pianiste (Lidia Butnariu, Mădălina Florescu), de *lichting design* semnat Angelo Linzalata, luminile și proiecțiile lui Emilian Nicolae Stancu și Cristian Vintilă. Primul semn de adaptare aparține opțiunilor narrative care părăsesc simbolurile filozofice în favoarea întâmplării minunate a unor personaje pitorești, amuzante, dar și cu capacitate

Daniel Filipescu

de comunicare sentimentală. Deci, exprimarea simplă, dar aflată sub rigoarea compozitorului, s-a păstrat unită cu firescul experienței – Lucian Corchiș-Tamino, Cristina Marta Sandu-Pamina, Daniel Filipescu-Papagheno, Valentin Racoveanu-Monostatos, Cristina Eremia-Papaghena, (ordinea enumerării fiind și ierarhică valoric). Mozart și-a dorit ca lumina soarelui să inunde finalul acestui basm, Anda Tăbăcaru Hogeia l-a invitat pentru aceasta pe basul Pompeiu Hărăștenu-Sarastro, să conducă astfel spectacolul. Alteori, mai așteptăm de la interpreți familiarizarea cu dificultățile partiturii pentru Regina nopții-Rodica Vică, cele trei Doamne.

Privirea spectatorilor mai vârstnici, din categoria părinți și bunici, a urmărit derularea filmului scenic propus dar și reacțiile celor mici. Probabil că, de-a lungul seriei de reprezentații programate, întregul va câștiga în calitate și coerență, așa cum am observat și la alte titluri ale Studioului, gândite pentru câteva momente, reluate pentru câteva stagioni. Ideea este captivantă și, poate, ar fi fost interesant să se fi păstrat titlul și pe scena mare, unde ultima montare ne dezamăgise pe de-antregul. Anda Tăbăcaru Hogeia și-a împlinit proiectul pentru că, în paralel cu propriile sale idei, a știut să-și construiască echipa. Nu pare imposibil ca, întorcând filele istoriei, spectacolul acesta să-și fi găsit replica la premiera vieneză inițială, unde un basm cu muzică și texte vorbite amuza spectatorii de la teatrul popular *Freihaustheater* din Viena. „Toate-s vechi și nouă toate” ar fi spus Eminescu.

Primăvara lui Don Quijote

Doina MOGA

Se știe că spaniolii au fost navigatori de elită. Și, oarecum firească, tot ei i-au dat și pe Don Quijote. El de 500 de ani, nealterat și fermecător, navighează neobosit planeta, nu pe mare, ci în spirit, atingându-i cele mai îndepărtate colțuri, îmbogățind imaginația locuitorilor ei, cu egală încântare pentru copii, adulți și maturi.

În primăvara asta l-am întâlnit mai peste tot la noi. Probabil că în vremuri ciudate, cu nori nu tocmai luminoși la orizont, Don Quijote își alege un perimetru geografic potrivit unde poposește - eu cred că nu întâmplător - pentru a-și spune, oare a câta oară? povestea. Și aici a făcut-o în stil. Doar sub forma unor premiere: de balet, la Cluj, București, Sibiu, Constanța, înnobilând cu aura sa scenele teatrelor respective și, de muzică, cum a fost *Poemul simfonic* al lui Richard Strauss la Ateneul Român, pe care foarte mulți din public l-au ascultat acum pentru prima dată.

A fost ceva, venit parcă de la sine și foarte potrivit pentru primăvara lui în România.

Acest *Poem* nu se cântase de mult la Filarmonica, și poate de aceea impactul asupra ascultătorilor a fost pe măsură și atmosfera sonoră, cea care trebuia să fie: ușor neliniștită, străbătută de îndoieli și mirări, dar și de bucurie și ceva certitudine.

Muzica lui Richard Strauss ilustrează din primul moment Spania: cea cu închiziția, cea cu morile de vânt, cea cu amorurile lui Don Quijote, cu inocența lui, într-un amestec încântător de naturalism și vise nemărginite. Iar faptul că fiecare dintre noi, cândva, undeva, în imaginație sau realitate am fost un Don Quijote, a făcut ca participarea afectivă a publicului, trezit din letargia obișnuită, să se împletească magic cu povestea muzicală.

figuri”, reușind să țină în priză atenția publicului în cele aproximativ 50 de minute.

Felul cum compozitorul a colorat și desenat muzical cele câteva tablouri din care este format poemul, ca și tălmăcirea lui, m-au dus cu gândul la Goya, la atmosfera cald-auriu-albăstrie a Mediteranei și la mirosul de iasomie. Orchestra a cântat cu degajare și plăcere, ba chiar cu un

Theodor Coman (Foto: Mihai Cosma)

spirit dansant, insuflat - miraculos - de însuși Don Quijote care din loja lui celestă, visa și se amuza ascultându-se. Concertul a avut și o primă parte în care pianistul Andrei Licareț a interpretat *Concertul nr. 2 pentru pian și orchestra* de Brahms. Amplificarea deranjantă, mult prea tare pentru o astfel de sală, nu i-a făcut un serviciu. Nu avea nevoie, dar ce-i drept, cu ajutorul ei, am constatat

precizia pe claviatură, momente reușite în cantilene și în fragmentele de impetuozitate. Mi-a lăsat impresia unei versiuni autentice a acestei capodopere brahmsiene a pianului.

Revenind la popasul legendarului călător printre vise la noi, mărturisesc că mi-a plăcut nespuse această primăvară a lui. Și probabil pentru că îl îndrăgesc în mod deosebit, și cred în legende, inocență și mituri, m-a răsfățat, lăsându-mă să îl întâlnesc la Cluj și să îl intuiesc la București. De altfel din tot ce am putut urmări până acum, lipite de suflet, mi-au

rămăș superbă montare a baletului *Don Quijote* de la Opera Română din Cluj, în regia coregrafului Valentin Barteș și tălmăcirea Orchestrei simfonice a Filarmonicii George Enescu sub atenta baghetă a dirijorului Gerd Schaller, dată poemului simfonic *Don Quijote* de Richard Strauss de la Ateneul Român.

Pentru asta, îi spun lui Don Quijote „Gracias y vaya con Dios”.

N. red. De remarcat evoluția excepțională a cuplului solistic, format din Marin Cazacu (cello) și Theodor Coman (violă), acesta din urmă, în mare

formă, venit special de la Paris, unde este șef de partidă la Orchestre Nationale de France.

Dirijorul Gerd Schaller, cu o mână sigură, lucid, și cu un anumit haz, a construit un *Don Quijote* exploziv, de o anumită portanță, specifică poate doar „cavalerului tristei

Festivalul Studențesc de Operă Viva Vox la a III-a ediție

Sabin Mircea RUS

Anul 2012 a adus Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca o reușită remarcabilă, rezultat al efortului organizatoric coordonat de prof. univ. dr. Francisc Fuchs și semnatarul acestor rânduri, ce a condus la cea de-a treia manifestare a Festivalul Studențesc de Operă *Viva Vox*, într-o ediție înnobilită de personalitatea remarcabilă a doamnei Lucia Stănescu, sub președinția căreia s-au derulat timp de 10 zile 11 spectacole și concerte, șase cursuri de măiestrie, două decernări de titlu Doctor Honoris Causa, un simpozion științific internațional, un wokshop de introspecție a universului operei și lansarea a două volume, deja considerate referințe ale scenei lirice românești.

Așa cum era firesc, spectacolul de inaugurare din data de 7 mai 2012 a coincis cu omagiul adus sopranei Lucia Stănescu, cea care a adunat în bagajul carierei personale statutul de excepțională artistă, renumită fostă directoare a Operei Române clujene, reputată profesoară de canto la Conservatoarele din Cluj și Livorno, dar și susținătoare neobosită a tinerelor talente, produse ale școlii românești de canto, cărora le-a dedicat grija și ocrotirea, de multe ori aproape maternă, și care, datorită acestui sprijin, au reușit să se afirme pe marile scene europene sau mondiale. Simbolica „Galei Lucia Stănescu” a încercat să spunem noi, a reușit să oglindească cariera artistică a maestrei, reunind pe scena Operei Naționale Române din Cluj-Napoca patru dintre tinerii ce au beneficiat de generozitatea ei, tineri care azi sunt nume sonore ale unor importante scene lirice din lume: Celia Costea, Tatiana Lisnic, Ștefan Pop și Alin Anca. Alături de ei,

orchestra Operei, aflată sub bagheta venerabilului colaborator și statornic coleg de teatru al Luciei Stănescu, maestrul Petre Sbârcea, a adus lumina și culoarea necesare unei eferescente ambianțe festive, a onorat atât prezența adulatei artiste aflate la vârsta senectuții, cât și debutul ediției 2012 a Festivalului *Viva Vox*. Prezența unor ilustre personalități internaționale precum Peter Mario Katona, directorul

de casting al Operei Regale din Londra, renumitul impresar Luisa Petrov, artiștii Leontina Văduva și Ionel Pantea, prof. Hermann Keckeis de la Universitatea *Mozarteum* din Salzburg, domnul decan Kerek Ferenc și profesorii Temesi Maria și Mohos Nagy Eva de la Conservatoarele din Szeged și Debrețin, Ungaria, dar și criticii muzicali Luminița Constantinescu și Costin Popa, regizorul Anda Tăbăcaru Hoge, dirijorul Gheorghe Victor Dumănescu, nu în ultimul rând, IPS Andrei, Mitropolit al Clujului și Maramureșului - cea mai de seamă personalitate locală ce a fost prezentă - precum și mulți alții, au conturat adevărata dimensiune pe care această ediție a festivalului a reușit să o atingă.

Dacă școlile de canto din București, Iași, Timișoara,

Szeged și Debrețin se pot numi participanți tradiționali ai acestui festivalul, fiind prezenți în 2012 pentru a treia oară, participarea Universității de Muzică și Arte Dramatice *Mozarteum* din Salzburg, reprezintă o premieră ce dezvoltă intenția organizatorilor de a asigura în viitor o mai largă participare europeană.

Din ce în ce mai căutate, cursurile de măiestrie din cadrul festivalului își confirmă și în 2012 utilitatea. Prezența unor redutabile personalități ale lumii muzicale, precum Maestrul Petre Sbârcea (dirijat), Maestra Leontina Văduva (canto), Maestra Anda Tăbăcaru Hoge (regie-clasă de operă), au arătat grija manifestată pentru asigurarea unui standard valoric ridicat. Pe de altă parte, prezența în festival a cursurilor de jurnalism muzical și management cultural, susținute în această ediție de Costin Popa, respectiv Sabin Mircea Rus, fac dovada unui spirit managerial extrem de inovator.

Sub semnul noutății pe care anul 2012 o aduce în Festivalul *Viva Vox* s-a aflat și debutul Simpozionului Științific Internațional „Music, Management and Media – a timeless competition”. Aflat în organizarea Societății Culturale Filarmonia și Societății Internaționale de Studii Muzicale, partenere ale Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca la organizarea festivalului, simpozionul s-a remarcat prin larga audiență, înregistrată în special în rândul tinerilor studenți și masteranzi, care au avut ocazia, de asemenea în premieră, să-și prezinte lucrările în cadrul acestui forum.

Extrem de interesantă s-a dovedit a fi la momentul închiderii agendei festivalului, dezbaterea prilejuită de workshopul „Opera și societatea contemporană globalizată” moderat de Ionel Pantea și Costin Popa, care a oferit prilejul manifestării unor opinii extrem de consistente din partea unor vorbitori precum prof. univ. dr. Adrian Pop, prof. univ. dr. Elena Moldovan, prof. univ. dr. Francisc Fuchs, soprana Angela Nemeș, tenorul Constantin Nica, Sabin Mircea Rus, dr. Răzvan Rimbașiu și Miron Mărie, atât în privința cadrului

pe care expansiunea globalizării și dezvoltarea tehnicii îl conturează în societatea contemporană, cât și a direcției în care regia de operă tinde să gliseze.

O prezentare a ediției a III-a a Festivalului Studențesc de Operă *Viva Vox*, nu se poate încheia fără a remarca faptul că acest festival unic în Europa și în lume, devine unul dintre stâlpii de susținere ai proiectului Cluj-Napoca – Capitală Culturală Europeană 2020, o dovadă extrem de elocventă în acest sens, fiind cuvintele de despărțire a Luisei Petrov care nota în „Cartea de Aur” a AMGD următoarele: „Clujul este acum una din metropolele muzicii în Europa”.

Recital cameral

Marcel FRANDES

Miercuri 9 mai 2012, în sala mică a Ateneului Român, a avut loc un recital cameral susținut de Diana Moș - vioară, Eugen Bogdan Popa - violoncel și Adriana Maier - pian. În deschiderea programului, am ascultat monumentală *Sonată opus 94 bis* a lui Prokofiev, inițial scrisă pentru flaut și pian, iar ulterior, în 1943, aranjată pentru vioară și pian. Lucrarea a fost dedicată prietenului său apropiat, violonistului David Oistrach, fiind interpretată în primă audiere împreună cu pianistul Lev Oborin, la 17 iunie 1944. Sonata cvadripartită, compusă în stil neoclasic este o lucrare ce presupune o construcție interpretativă solidă, bine echilibrată, în care elementele de virtuozitate instrumentală alternează cu ideile muzicale lirice. Violonista Diana Moș și pianista Adriana Maier au reușit să redea diversitatea stărilor sufletești conținute în mișcările

Diana Moș (Foto: Mihai Cosma)

sonatei. Accentele expresive pline de fermitate din prima parte, *Moderato*, emisia plină de umor a *Scherzo*-ului, *Presto, poco più mosso del Tempo I*, finalul scilpitor – toate au fost realizate cu o mare grijă pentru evidențierea aspectului simplificator al muzicii scrise de compozitorul rus, aflat pe atunci într-o perioadă de esențializare și purificare a stilului său. Cele două muziciene au excelat în expunerea melodică generoasă, în reliefarea varietății armonice și în sublinierea caracterului fluent al discursului liric. Îndelungata colaborare a interpretelor în ansamblul *Profil* și-a spus cuvântul, sincronizarea intențiilor interpretative având un firesc benefic. Interpretarea *Note traffic, pentru vioară și violoncel* a lui Yehuda Yannay, conținând de asemenea patru părți, a adus în fața publicului un plus de omogenitate a emisiei, datorită celor două instrumente de coarde. Imitațiile, unisonurile și motivele obsedante se oglindeau cu profunzimi specifice registrului și timbrului lor. Experiența Diane Moș și preferința ei pentru repertoriul muzicii contemporane au făcut ca amplul opus să fie perceput departe de

aparența angoasantă. O serie de mijloace expresive tipice instrumentelor cu arcuș erau etalate cu măiestrie: dialoguri în *pizzicato*, *tremolo* la unison, *glissando* și *flageolete*. Debutul părții a doua, cu acel *spiccato marcato* la talonul arcușului, inițiat de vioară într-un stil motorist, a fost foarte convingător. *Bariolajele* aduceau o anumită transparență, alături de puritatea sunetelor armonice în duble coarde. Finalul, a fost interpretat cu mult nerv, elementele repetitive, sublinierile și aspectul predominant ritmic, cu accente puternice au întărit impresia de dinamism. Violoncelistul Eugen Bogdan Popa și-a demonstrat calitățile de partener al *duo*-ului, printr-o atență, rafinată și calitativă îmbogățire timbrală a discursului muzical. Un text dificil a beneficiat de o redare plină de acuratețe intonațională și precizie a atacurilor, precum și o dozare adecvată a planurilor dinamice. În încheierea serii muzicale, am ascultat lucrarea *Don Giovanni/Juan - SonatOpera in due atti op. 53, per violina e piano* de Dan Dediu. Lucrarea a fost scrisă în anul 1995 și cuprinde *Overture, Atto I și Atto II*. Prin intermediul parametrilor sunetului am perceput mesajul 'asprimii'. Era acolo o violență extremă. Tensiuni incredibile degajate din doar două instrumente, de altfel destul de pașnice. Remarcabil efortul artistic comunicațional al muzicienilor. Debutul pianului aducea un enervant monolog, o bolboroseală stridentă, fără urmă de consonanță, poate o lăudăroșenie de sine, ceva de fante de mahala, povestind grotesc aventura sa nocturnă, abia încheiată. Imaginea de o complexitate orchestrală era sugerată printr-o concentrare maximă, cu ajutorul registrelor extreme ale pianului – contraoctava și octava a cincea. Apoi, într-o manieră contrastantă, o idee baladescă, se înfiripa la vioară. Iar 'picăturile' pianului aminteau de sunetul de toacă, o aluzie la *incipitul* pății a doua a Sonatei a III-a enesciene în caracter popular românesc, op. 25. Clipocitul pianului, peste care se auzea un *tremolo* de mână stângă, nu avea însă, nimic cu nostalgia plaiului. Să fi fost relicvele descriptive ale unui crochiu feminin? Acest cadru însă dispare rapid și revine aspectul motorist al discursului, pentru puțin timp. *Cluster*-ul de la pian șochează. O estetică a urâtului invadează totul. Se aude parafraza unui motiv de jazz, prelucrat à la *Gershwin* cu *pizzicato*-ul vioarei drept bonus. Apoi elemente de virtuozitate paganiniană la vioară, executate cu mult aplomb, ordonează ritmic desfășurarea – *jeté*-ul din zona vârfului de arcuș era alternat cu *pizzicato*-ul de mână stângă, totul pe suprafețe întinse temporal și herzian. Diana Moș utiliza aceste elemente tehnice cu mare ușurință. Vioara se 'certa' cu pianul. Striga parcă, un instrument la altul, cu o convingere molipsitoare. (Îți venea să te scoli din public și să trănțești virtual un capac de metal pe cimentul din subsolul

Ateneului, ca să îi faci să tacă din hartă). Și, tocmai atunci, se 'întreazeau' niște *glissando*-uri pe o singură coardă a vioarei, cu *flageolete* naturale suave. Apoi, o *mini-toccată*, cu sunete pisate mărunț la ambele instrumente. (Un șarpe cu fălci dilatate ingerând o pradă gigantică pe un ritm halucinant). Vioara executa salturi intervalice imense. Actul II începe printr-un *tremolo* în *pianissimo* al vioarei ce vine din neant. Ideea de evanescență nu te surprinde, mai ales că totul trece brusc. Dan Dediu scrie partituri pentru violoniști cu o foarte bună tehnică. Pasaje dificile, alcătuite cu multe întorsături, încolăcite

Bogdan Popa (Foto: Mihai Cosma)

uneori amețitor, provoacă instrumentistul la o concentrare maximă. *Pizzicato*-ul vioarei în progresii destoinice se topea într-o cadență solistică, urmată de reîntâlnirea celor două instrumente: pian și vioară. Întreg ambitusul pianului răsună dramatic. Interpretarea pianistei Adriana Maier impresionează prin tehnicitate, forță de transmisie și diversitatea 'îmbrăcării' sunetului. Revenirile zvârcolite ale unor idei din debutul lucrării, diversificate timbral, se perindau prin preajma urechilor, degetele pianistei alergau fără ostioare, pe când vioara ținea isonul în duble coarde prelungi. *Sonatopera* pulsa continuu; ea nu se reducea, ci evolua către abstractul sonatei instrumentale. Înghițea limba

Adriana Maier (Foto: facebook.com)

tuturor personajelor; nevorbind și grăia astfel, prin sunetele, combinarea efectelor coloristice ale celor două instrumente clasice, până la paroxism, aducea imagini complexe, audiovizuale.

Două manifestări muzicale-eveniment

AI. I. BĂDULESCU

Din bogata agendă a manifestărilor muzicale realizate în ultima parte a stagiunii trecute (2010-2011) de către Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" din Ploiești, două s-au remarcat în mod deosebit, cea din seara zilei de 14 mai a.c., dedicată *Noapții Muzeelor* (la care au participat peste 500 de vizitatori) și din 18 mai a.c., prilejuită de sărbătorirea *Zilei Internaționale a Muzeelor*.

După cum se știe, începând din anul 1999, pentru a întări relația "Muzeu-Public", Ministerul Culturii din Franța – împreună cu marile muzee pariziene, în cadrul Programului "Educație pentru toți", au decis ca noaptea din cea de-a treia sâmbătă a lunii mai "să fie rezervată vizitării gratuite a muzeelor de către toate categoriile de public".

Cu fiecare an, tot mai multe instituții muzeale din toate țările Europei, (inclusiv din România) au aderat la această laudabilă inițiativă, astfel încât, la ediția din acest an, numărul muzeelor – de toate profilurilor deschise pentru public până după miezul nopții, a depășit cifra de 3.000.

Ca și în anii precedenți, Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" din Ploiești – pe lângă vizitarea expoziției permanente, care oricând poate vorbi prin documentele expuse despre viața și opera acestui muzician de geniu, a pregătit un program cât mai complex și divers de activități pentru publicul din toate mediile sociale.

Debutul a avut loc sâmbătă, 14 mai a.c., la ora 19,00, cu un Recital vocal extraordinar susținut de prestigioasa formație camerală din elita muzicală bucureșteană, "TRIO PRO MUZICA". Cei trei remarcabili protagoniști: *Dan Cavassi* – violoncel, *Viniciu Moroianu* – pian și *Cristian Mancaș* – clarinet, au oferit publicului trei dintre bijuteriile muzicale din repertoriul cameral universal: Trio KV 498 de W.A.Mozart, Trio în Si Bemol Major nr.4, op.11 de L.van Beethoven și Trio în la minor nr.3, op.114 de J.Brahms.

Númeroasa asistență a răsplătit, cu îndreptățite aplauze – "la scenă deschisă", realul talent, măiestria și performanțele artistice pe care cei trei virtuși ai artei noastre interpretative, le-au afirmat, și cu acest prilej, în neuitata seară muzicală.

În aceeași superbă atmosferă artistică, a evoluat, cu brio, tânărul violonist ploieștean Radu Barabancea, student an I la UNMB, clasa prof.univ. Gabriel Croitoru, cu partea I-a din Concertul în Re major pentru vioară și orchestră, op.35 de P.I.Ceaikovski. La pian s-a aflat bunul său coleg de studii, Daniel Dascălu.

O surpriză excepțională a constituit-o prezența unuia dintre cei mai tineri pianiști ruși, Denis Ivanov din Sankt Petersburg, care în prezent urmează cursuri de măiestrie interpretativă în capitala Franței, cu reputata profesoară universitară, compozitoare, concertistă, dirigoare și muzicolog Lea-Yoanna Adam. Interpretarea lucrării "Basso Ostinato" de R.Shchedrin a captivat, de la primele acorduri, întreaga asistență. La cererea publicului, împreună cu profesoara Lea-Yoanna Adam a interpretat, la patru mâini, cunoscuta creație "Galopp" pentru "Scetches" de Valery Gavrilin.

La interesante cote artistice, s-au dovedit a fi și cei

doi talentați corniști ploieșteni Grecu Alin și Stanciu Ștefan, studenți ai Facultății de Muzică din Brașov, clasa lectorului univ.dr.Liviu Săvuță. Programul a cuprins duete din repertoriul universal dedicat acestor instrumente, indispensabile ansamblurilor simfonice.

După vernisajul unei interesante expoziții de documente inedite "Paul Constantinescu" în universul artei teatrale și cinematografice și a unui superb foc de artificii, până după miezul nopții, au fost audiate arii, duete și coruri celebre din cele mai cunoscute opere din repertoriul universal – aflate în arhiva sonoră a Societății Române de Radiodifuziune și a Muzeului Memorial "Paul Constantinescu" precum și vizionarea a două valoroase filme de lung metraj: Centenarul Paul Constantinescu (2009), produs de Televiziunea Română (realizator Emanuela Profirescu Geamănu) și Concursul Național "Paul Constantinescu", edițiile 2009, 2010.

"A fost o noapte de vis" – a ținut să precizeze spectatorii care au urmărit întregul nostru program.

Cea de-a doua manifestare realizată de către Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" a marcat, în mod deosebit "Ziua Internațională a Muzeelor", eveniment major înscris în Agenda muzeelor lumii pentru ziua de 18 mai, începând din 1977, pe baza Hotărârii celei de-a doisprezecea Adunări Generale a Consiliului Internațional al Muzeelor (ICOM).

Pentru a șasea ori consecutiv, Muzeul Memorial "Paul Constantinescu" a

beneficiat de imensul concurs al clasei de canto de la UNMB, condusă de celebra soprană și prof.univ.dr.Silvia Voinea.

În cuvântul introductiv rostit de prof.dr.AI.I. Bădulescu au fost aduse în prim plan importante date despre însemnătatea evenimentului aniversar și a principalelor muzee din lume, din țară și județul Prahova, după care a urmat un extraordinar recital vocal-instrumental sugestiv intitulat "Voci de primăvară". În aplauzele repetate unui numeros public au evoluat, cu brio, studenții: Alexandra Cristian, Cristina Vasilache, Iulia Tache, Plamena Anghelova, Denise Călinescu, Virginica Stamate Simulescu, Adelina Diaconu, și absolvenții Vladimir Catană și Natalia Buciuman. Programul a cuprins importante arii din opera nemuritorilor muzicieni: G. Meyerbeer, L. van Beethoven, A. Dvorak, C.W. Gluck, O. Nikolai, J. Massenet, W.A. Mozart, G. Rossini, Ch.F. Gounod, Paul Constantinescu, T. Brediceanu, L. Pipkov, etc., și o interesantă Baladă irlandeză (solist voce și pian, contratenorul Vladimir Catană).

De data aceasta, tinerii concertiști au fost acompaniați la pian de către asistent.univ.dr.Violeta Ștefănescu, care, grație profesionalismului, a asigurat la un nivel artistic performant întreaga partitură generală a recitalului.

Îndreptățite aplauze au fost datorate, în repetate rânduri, absolventei clasei de regie – operă, Cristina Lascu, pentru modul deosebit în care a recitat superbe pagini din opera unor maeștri ai literaturii universale și românești și pentru inspiratul comentariu la fiecare din opusurile interpretate de viitorii soliști ai artei noastre lirice.

Prezentă la acest eveniment, strălucita soprană și profesoară dr. Silvia Voinea, în alocuțiunea rostită, a ținut să remarce nivelul artistic ridicat al evoluției fiecărui protagonist, calitățile tehnice, vocale și interpretative cu care, invitații săi, au onorat acest eveniment artistic. Aplauzele publicului nu au întârziat să apară, întreaga asistență în picioare exprimând cuvinte elogiatoare pentru realizatorii acestei manifestări ce atestă realul potențial de creativitate al școlii românești de canto.

BRĂILA: 1-12 AUGUST

Mariana Nicolesco

vă invită la

MAREA SĂRBĂTOARE A ARTEI CÂNTULUI Festivalul și Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclée* «Este cu adevărat fantastică vitalitatea acestor manifestări»

Nu mai puțin de 166 de concurenți din 24 de țări s-au înscris și în acest an la marea Competiție a celor mai frumoase tinere voci ale lumii: 75 de soprane, 26 de mezzosoprane, 23 de tenori, 2 contratenori, 21 de baritoni, 8 bas-baritoni și 11 bași. Ei reprezintă România și Republica Moldova, Armenia, Brazilia, Canada, China, Coreea de Sud, Croația, Franța, Georgia, Germania, Grecia, Israel, Italia, Japonia, Kazakhstanul, Luxemburgul, Norvegia, Polonia, Rusia, Spania, Statele Unite, Turcia și Ucraina. Din rândul lor, Juriul Internațional, compus din personalități de prestigiu din România, Italia, Polonia, Israel și Grecia, îi va desemna pe câștigătorii ediției 2012 a Concursului Internațional de Canto *Hariclea Darclée*, pe care-i vom aplauda la *Gala Laureatilor*.

Toți aceștia, împreună cu publicul, vor trăi momente emoționante la conferința susținută de Dr. Stephan Poen intitulată *Nicolae Herlea - O celebrare la 85 de ani*, însoțită de videoproiecții cu arii interpretate de marele bariton prezent, ca întotdeauna, la Festivalul și Concursul *Darclée*.

Deschiderea Festivă din 1 august va fi urmată de *Concertul Inaugural* al sopranei Edith Borsos din România,

laureata *Marelui Premiu Darclée* 2010, pe care l-a obținut alături de baritonul spaniol Alvaro Lozano. Împreună cu acesta și cu alți laureați ai edițiilor anterioare, ea va putea fi admirată la *Celebrarea Verdi - Wagner* și în capodopera verdi-ană // *Trovatore*, sub bagheta maestrului Marco Balderi, manifestări ce onorează geniul lui Verdi și, respectiv, Wagner, de la nașterea cărora se vor împlini în curând 200 de ani. Iar creațiile prezentate au

fost alese cu precădere din operele cântate cândva de Hariclea Darclée. Tot Marco Balderi, care contribuie de ani și ani de zile la triumful prestigioaselor manifestări, va dirija Corul Filarmonicii *George Enescu* și Orchestra Festivalului *Darclée* în *Etapa Finală*, cu public, a Competiției, la *Concertul Extraordinar Verdi-Wagner* de pe Esplanada Dunării, la care vor asista mii și mii de persoane, și la *Concertul de Gală al Laureatilor* din 12 august.

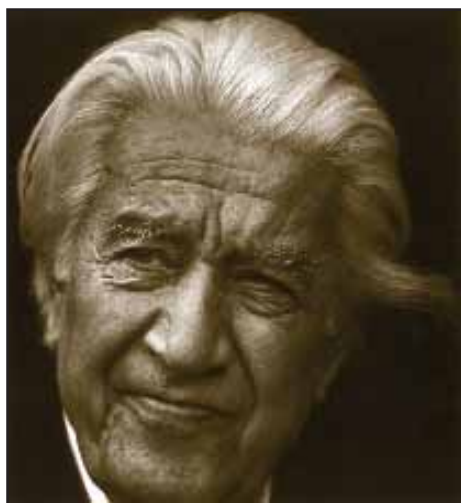
“- Aștept cu o mare bucurie întâlnirea cu tinerii concurenți, afirmă Mariana Nicolesco, și mărturisesc că am mai multe emoții pentru fiecare dintre ei decât am avut vreodată în propria mea carieră”.

Sergiu Celibidache compozitor

Celebrarea a 100 de ani de la nașterea marelui dirijor, marcată în România prin desfășurarea primei ediții a Festivalului internațional Sergiu Celibidache (mai – iulie 2012) a continuat în ultima parte a evenimentului cu un serial de concerte, precedat de momentul dezvelirii bustului Sergiu Celibidache în piața ce îi poartă numele, din orașul natal al artistului, Roman, județul Neamț.

În 29 iunie s-a desfășurat la Iași concertul simfonic, susținut de Filarmonica de stat “Moldova”, dirijor Rony Rogoff – în program Arnold Schonberg – *Noapte transfigurată op.4*, Anton Bruckner – *Adagio*, Nicolai Rimsky-Korsakov – *Scheherazada op.35*.

Sâmbătă 30 iunie, la Ateneul Român, seria de concerte bucureștene a fost inaugurată cu programul susținut de *Orchestra română de tineret*, dirijor Cristian Mandeal, ocazie cu care publicul a putut asculta, pentru prima dată, lucrarea lui Sergiu Celibidache **Grădina de buzunar**. Compusă în anul 1978,

Suita pentru orchestră în 13 părți, **Der Taschengarten** (“Grădina de buzunar”) este o creație inspirată de lumea copilăriei, fiind de altfel dedicată de artist copiilor. Conform celor spuse de comentatori, partitura nu este străină de relații stilistice cu maniera unor compozitori al secolului XX, precum Maurice Ravel sau Igor Stravinski, Sergiu Celibidache acordând, în calitate de interpret-dirijor, o importanță particulară efectelor sonore. Astfel compozitorul exprimă, în partea a doua “Vântul stă, florile cântă”, un dialog liric între instrumentele de suflat din lemn

(simbolizând lălelele) și instrumentele de coarde în surdină, harpa (vântul). Printre alte imagini ale Suitei reținem, în partea a șaptea “Cântec noaptea crapu-și cântă”, este compusă polifonic; Celibidache folosește acest procedeu de scriitură muzicală, deoarece ascultătorul poate percepe concomitent doar puține voci, asemănător unui lac plin de pești, din care puțini pot fi văzuți în același timp.

O îmbinare de sunete de templu tibetan cu melodii lirice întruchipează a zecea parte, “Rugăciune verde”. În partea a douăsprezecea, “Plouă soare’n stropitoare”, muzica imită murmurul picăturilor de ploaie. **Grădina de buzunar** a apărut în 1979, într-o înregistrare cu Orchestra Simfonică Radio din Stuttgart, la casa de discuri Deutsche Grammophon, o producție-beneficiu UNICEF. Odată cu înregistrarea lucrării din 1979, au fost publicate pe coperta discului câteva fotografii din perioada timpurie a activității sale de dirijor și un text pe care Celibidache l-a scris odată cu lucrarea. Orchestra română de tineret și-a încheiat programul cu o celebră partitură a romantismului rus, **Simfonia nr. 5**, op. 64 de Piotr Ilici Ceaikovski, capodoperă confecționată de marele artist Sergiu Celibidache, la aniversarea centenarului nașterii sale.

Grigore CONSTANTINESCU

Samfest jazz international 2012

Cel mai nordic festival de jazz din România a ajuns în vara anului de grație 2012 la cea de a VIII-a ediție, derulată timp de trei seri (21-23 iunie) în sala Filarmonicii „Dinu Lipatti” din Satu Mare. Cum era și firesc, după luni de zăpezi, geruri și ploi, această sală i-a întâmpinat în anotimp estival pe melomani cu multă... căldură, întrucât fie ei pereții cât de groși ai locației, nu au constituit o frână suficientă pentru canicula alimentată generos de săgețile de foc dinspre astrul zilei. Organizatori au fost și de astă dată **Centrul Cultural**

„**George Mihail Zamfirescu**”, **Primăria** municipiului și **Consiliul local**. Uninominal vorbind, cei mai implicați s-au dovedit **Gigi Molnar**, **Maria Magdalena Matei**, **Maria Muslea** de la amintitul Centru Cultural, ca și primarul **Iuliu Ilieș** care împreună cu asistenta sa **Natalia Covaci**, timp de opt ani, au sprijinit cu entuziasm manifestarea.

Judicios concepută și concretizată „în pagină scenică”, aducând la rampă exclusiv nume inedite în areal autohton, cea mai recentă ediție festivalieră a debutat cu o seară românească, menită în chip expres a promova tinere talente. Astfel, în deschidere Duo-ul clujean „**June Trip**” alcătuit din compozitorul **Cristian Ciceu**, ghitarist, mănuitor de meșteșugite efecte electronice și din vocalista **Cristina Moraru** – glas interesant pus în slujba unui langaj poetic improvizat, numai de ea știut și înțeles, iar în încheiere Quartetul brașovean „**FusionCore**” (în componență **Septimiu Hirșan** - baterie, **Alexandru Bucur** - ghitară, **Adrian Nagy** - ghitară bass, **Anca Brădean** - solistă vocală), cultivând o mixtură de **jazz**, **funk**, **bossanova**, **rock**, așadar aceste două grupuri au încadrat recitalul-surpriză al unui sextet

vocal bucureștean lipsit de acompaniament instrumental și de aceea numit „**Jazzapella**” (de la Jazz à capella). Deși activează în formula de componență aliniată la Festivalul sătmărean de numai câteva luni, cei șase cântăreți profesioniști, cu toți studenți, absolvenți de studii superioare și masteranzi, se relevă prin calități distinctive, cum sunt omogenitatea de grup, acuratețea intonațională, rafinamentul dozajului dinamic, diversitatea repertorială, ținuta scenică și simțul show-ului, atribute recomandând grupul pentru oricare

podium festivalier de gen. Iată și numele interpreților din „**Jazzapella**”: **Raluca Stoica**, **Zoltán András** (liderul, compozitorul, aranșorul grupului, totodată membru al formației „**Sarmalele reci**”), **Elena Moroșanu**, **Mircea Mutulescu**, **Ana-Cristina Leonte**, **Bogdan Tudor**.

De la o sărbătoare festivalieră din nordul României nu puteau lipsi artiști din... nordul Europei, precum în deschiderea seriei a doua saxofonistul **Tore Brunborg** și bateristul **Thomas Stronen**, ambii norvegieni, alcătuind împreună cu notoriul pianist britanic **John Taylor** (care ne-a mai fost oaspete cu ani în urmă la București împreună cu saxofonistul conațional **John Surman**) Trio-ul „**Meadow**”, purtător de mesaj al unei muzici ce impresionează prin subtilitate, claritate a exprimării, îndelungă șlefuire a texturii sonore. Nu mai puțin atractivă a fost formația engleză „**Portico Quartet**” al cărei specific timbral inconfundabil se raportează la un instrument special de percuție numit „hang”, un corp metalic de câțiva zeci de centimetri diametru, semănând cu un... OZN; cei patru oaspeți londonezi au fost saxofonistul **Jack Wyllie**, contrabass-istul **Milo Fitzpatrick**, percuționistul **Keir Vine**, interpret la „hang”, bateristul **Duncan**

Bellamy, laolaltă „**Portico Quartet**” invitat a concerta și la **Festivalul Internațional de Jazz** de la Gârâna, din 12-15 iulie.

Mergând într-un crescendo valoric, seara a treia i-a revelat publicului pe **Barabás Tamás** - ghitară bass, **Kovács Ferenc** - trompetă, vioară, vocal, **Kovács Zoltán** - claviaturi, **Banai Szilárd** - baterie, **Égerházi Attila** - ghitară, lider, promotor, membri ai puternicului grup ungar „**Djabe**” (cuvânt care în dialect african înseamnă „libertate”) ce activează de 17 ani, răstimp în care a susținut sute de concerte în zeci de țări de pe mai multe continente, identitatea lor stilistică vizând o fuziune între folclorul ungar și elemente ritmice afro. Toți cei cinci muzicieni s-au vădit drept a d m i r a b i l i tehnicieni ai instrumentelor lor, dar bass-istul

și bateristul s-au remarcat printr-o virtuozitate puțin comună. Punctul culminant al Festivalului sătmărean a fost marcat de prezența scenică în epilog a Quintetului avându-l drept protagonist pe tânărul (26 de ani) dar deja celebrul violonist polonez **Adam Bałdych**, interpret pe drept cuvânt evaluat drept unul dintre cei mai buni mănuitori ai instrumentului cu coarde și arcuș din Europa, colaborator cu mari artiști polonezi și americani, distins cu câteva premii în domeniul muzicii clasice și cu peste zece premii pentru jazz, prezent la peste douăzeci de Festivaluri de jazz, având la activ douăsprezece albume discografice. În recitalul de pe podiumul prezentului festival, violonistul **Adam Bałdych** a fost însoțit în demersul său artistic revelând o certă inspirație și o intensă expresivitate, de pianistul **Paweł Tomaszewski**, de percuționistul **Paweł Dobrowolski**, de bass-istul **Piotr Źaczek** și de saxofonistul **Maciej Kociński**.

Spectatorii reușitului „**SamFest Jazz International**” (reflecat ca atare în presa locală) au putut admira, în foaierul sălii Filarmonicii, expoziția de artă fotografică semnată de **Robert Costea**.

Florian LUNGU

Din nou la Brăila

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Pe "ruinele" festivalului de la Mamaia s-a ridicat strălucit Festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, ajuns la ediția a VIII-a. Și de această dată manifestarea a avut loc la cote superlative, fiind organizată impecabil de Consiliul județean Brăila (președintele Gheorghe Bunea Stancu este nu numai

H. Masiuk

un mare iubitor de cultură, dar și un adevărat producător de televiziune!) și de Centrul de creație Brăila (director Maria Pușcaci). Co-producători au fost TVR 3 și Radio România, colaboratori – **F u n d a ți a** culturală Phoenix și Radio TV Unirea Viena, iar între partenerii media, la loc de cinste, "Actua-

litatea muzicală" și "Ultima oră". Într-un program de sală elegant (ar trebui însă adăugat și un alt brăilean de marcă, Johnny Răducanu...) am descoperit multe mărturii emoționante, fotografiile ale compozitorului, precum și informații utile legate de concurs. După știința noastră, este unicul festival din țară cu o asemenea tipăritură, dar și din alte puncte de vedere Brăila depășește manifestările similare din țară (îi calcă pe urme doar festivalul internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, găzduit însă de un oraș mai mic, cu posibilități financiare inferioare): juriu de elită, sonorizare, lumini, decor, premii (un autoturism BMW ca trofeu, plus premii de peste 9000 de euro!), ecran de proiecție în fața Casei tineretului, pe care publicul de afară putea urmări concursul, plus excepționalul grup de acompaniament condus de compozitorul Ionel Tudor. Instrumentiștii din orchestra Radio aflați alături de el au fost admirabilii Marian Georgescu, Alexandru Cotoi (chitare), Dan Ioniță (saxofon, percuție), Dan Pirici (percuție),

Laurențiu Zmău (baterie), Eugen Tegu (chitară-bas), Andrei Tudor (claviaturi). Juriul, cum spuneam, a reunit personalități diverse, inclusiv de peste hotare (chiar în absența elvețiencei Eliane Dambre, reținută în ultima clipă de probleme familiale), dar am opina că diferența de competențe dintre valoroșii reprezentanți ai României și cei de peste hotare (nemaivorbind că nu e

bine să fie doi "jurați" din Bulgaria...), evident în favoarea românilor, s-a reflectat în palmares, îndeosebi în câștigarea nemeșită a Trofeului de o solistă din Italia, evident surclasată muzical de albaneză. Dar iată componența juriului: Marius Țeicu (președinte), Horia Moculescu, Titus Andrei, Andreea Andrei, Oleg Volontir (Rep. Moldova), Franco Ianizzi (Italia), Rumiana Nacheva și Martin Karnolski (Bulgaria), prof. de muzică din Brăila, Mariana Iordache.

În finală s-au calificat 14 concurenți de peste hotare, evident mai buni, și 11 din România. Este clar

H. Anaç

că sistemul de învățământ muzical de la noi se cuvine perfecționat, pentru că prea este tot mai mare prăpastia dintre tinerii de la noi și cei de peste hotare. Cu toate acestea, au fost câțiva soliști din țara noastră care, deși nu au intrat în palmares, au dovedit reale calități: Alexandra Anghelache (Moinești) - sprijinită intens de primarul Viorel Ilie, Ruxandra Tomulesei (Hîrlău) sau Alexandra Penciu (Galați), așa cum dintre străini meritau și ei un premiu Iulia Șmidt (Rusia) sau Biliana Biba Ivanovici (Slovenia). Seara de gală a fost deschisă de cele 2 premii speciale acordate de Rumiana Nacheva, constând în participarea la festivalul internațional "Silver Yantra" de la Veliko Tărnovo, Bulgaria; fericirii au fost Melania Reale (Italia) și Marcus Elisei Sucilea din Sînmihaiu German (jud. Timiș). Acesta din urmă, 18 ani, a fost

A. Anghelache

distins și cu premiul II, după ce se remarcase la un concurs muzical televizat, "X Factor". Premiul special al revistei "Actualitatea Muzicală" a Uniunii compozitorilor și muzicologilor a revenit talentatei soliste din Belarus, Halina Masiuk, în timp ce Premiul special al Centrului de creație Brăila talentatei eleve a lui Adrian Daminescu, Diana Maria Antonică din Constanța. Un alt premiu special, cel al Consiliului județean Brăila, a fost acordat surprinzător lui Marcel Roșca, român născut la

D. Antonică

Chișinău, solist "curat" (este student la UNMB), dar fără strălucire. Revelat publicului din țara noastră de premiul obținut anul trecut la festivalul "Dan Spătaru" de la Medgidia, exuberantul solist din Turcia, Hakan Anaç, a fost preferatul publicului, fiind distins de justete cu Premiul de popularitate. Cele 3 mențiuni au fost câștigate de Iolanda Ulmețeanu (Constanța), Steliana Hristova și Hristiana Dînkova, confirmând, iată, ce spuneam despre anomalia din juriu, ambele soliste din Bulgaria intrând în palmares. Pe poziția a treia s-a situat ucraineanca Galina Konah. Premiul II a fost acordat aceleia care de fapt trebuia să câștige, excepționala tânără de 19 ani din Albania, Elhaida Dani, cu interpretarea fără cusur a pieselor "Amurgul" de George Grigoriu și "Suus" de Florent Boshnjaku. Superioritatea ei valorică, față de cântăreața de 29 de ani din Italia, Sabrina Masella, a fost evidențiată de interpretarea aceleiași piese, "Amurgul". Spre surprinderea generală, italienei i-a fost acordat însă importantul Trofeu, așa cum se întâmplase anul trecut cu un conațional al său...Cheile i-au fost înmănate câștigătoarei de președintele Gheorghe Bunea Stancu și de Cristi Stăncic, directorul general al sponsorului principal, Tancred.

Dincolo de aceste aspecte de "italienizare" și "bulgarizare", concursul a revelat versiunile

remarcabile ale pieselor compuse de George Grigoriu (jos pălăria în fața orchestrațiilor, semnate de Ionel Tudor, Andrei Tudor, Marian Georgescu și colegii lor!): „Nu suntem îngeri”, „Cui îi pasă de mine?”, „Speranțe vis, speranțe flori”, „Marea mea iubire, marea!”, „Eternitate”, „Niciodată, niciodată”, „O fată și-o chitară”, „Doar băieții sunt de vină”, „Cred că m-am îndrăgostit”, „Cred în fericirea noastră”, „Nu se poate trăi fără dragoste”, „Să facem florile să cânte”, „Amurgul”. Cum creația lui George Grigoriu numără sute de piese, iar câteva titluri s-au repetat obositor, e de dorit ca pe viitor asemenea situații să fie evitate.

Pentru recitaluri am recomandat de fiecare dată, în general fără a fi

E. Dani

C. Stăncic, S. Masella, Gh. Bunea Stancu

ascultați, invitarea acelor monștri sacri și artiști care au colaborat cu George Grigoriu, care l-au cunoscut bine, pot vorbi despre el și mai ales să-i cânte creațiile: Marina Voica, Alexandru Jula, Luminița Dobrescu, Stela Enache, Cristian Popescu, Pompilia Stoian... Anul acesta ne-au luminat cu talentul lor de excepție patru vedete îndrăgite, unele din ele revenind pe scena festivalului. Pe când se numea încă Paul Surugiu, Fuego a primit de la George Grigoriu șansa de a cânta pe scena festivalului de la Mamaia, în 1993, lansând

acolo trei piese în primă audiere: "Ne vom vedea în vacanța mare, din nou la mare", "Pași pe parchet" și "Mica mea păpușă cu ochi verzi". Alintat de Maestru "Cârlanul", Paul Surugiu a devenit Fuego, artist cu

câștigătoare a "Cerbului de aur"!), Antonio Marino, nu s-a mai deranjat să susțină microrecitalul contractat, în schimb ne-am reîntâlnit cu sensibilă câștigătoare de la prima ediție, din 2005, clujeanca Elena Mândru, orientată ulterior cu succes către jazz.

A. Similea, O. Komorniyk, O.K. Band

Și Angela Similea a colaborat mult în tinerețe cu George Grigoriu. În prezent are un show superb alături de Ovidiu Komorniyk și de O. K. Band, cei doi artiști coagulând un spectacol perfect, cu șlagăre românești și compoziții ale lui Komorniyk, cu emoție și sensibilitate, în care Angela Similea l-a făcut fericit și pe Marius Țicu, căruia i-a cântat un șlagăr. Angela Similea și Ovidiu Komorniyk sunt deja, împreună, un brand de mare succes. În final, Loredana Groza, alături de formația sa, "Agurida", a electrizat atmosfera cu ritmuri antrenante, de mare dinamism. Președintele CJ,

succes uriaș, lansând nu mai puțin de 25 de albume în 11 ani, dintre care 6 au obținut "Discul de aur", iar cel de Colinde – Platina. La a 3-a prezență pe scena festivalului, Fuego, elev preferat al lui George Grigoriu, a susținut alături de orchestra festivalului un minunat recital de muzică și poezie, ca un actor desăvârșit. Deși trecut în program, ne-merituosul câștigător italian de anul trecut (când "victima" a fost o malteză

M. E. Sucilea

Fuego

Gheorghe Bunea Stancu, și echipa sa au dat încă o lecție de organizare a unei manifestări profesioniste, de clasă. (Foto: Teodor Bîtica)

NAE LĂZĂRESCU și VASILE MURARU în „COMEDIE pe TITANIC”

Teatrul de Vară „HERĂSTRĂU” al Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” a găzduit Premiera spectacolului

Daniela Tănase

„COMEDIE pe TITANIC”. Îndrăgiții actori Nae Lăzărescu și Vasile Muraru sunt capetele de afiș ale Revistei Estivale, cu texte savuroase semnate de Nae Lăzărescu, Mihai Maximilian, Aurel Storin și

Dan Mihăescu. Momentele comice alternează cu cele muzicale, iar Baletul (soliști Edy Chirișescu și Ligia

Din distribuție fac parte Cristina Stamate, Adriana Trandafir, Ortansa Stănescu, George Enache, Monalisa Basarab, Raluca Guslicov, Miruna Birău, Cristian Simion, Nae Alexandru și Paul Talașman. Partiturile muzicale sunt interpretate soliștii Daniela Tănase (fostă Cristea) și de Radu Ghencea. Acompaniază Orchestra Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, dirijor Dan Dimitriu, iar invitați în spectacol sunt percuționiștii de la DRUM CAFÉ, cu un

N. Lăzărescu, G. Enache, V. Muraru

recital de excepție. Trebuie remarcată revenirea în forță, în formă maximă și cu o prezență scenică de

Judeanu) este, ca de obicei, la înălțime.

Regia este semnată de Cezar Ghioca, coregrafia Ansamblului de Balet al Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” de Cornel Popovici, iar scenografia (costumele și decorurile te poartă într-o croazieră de vis) de Ana Iulia Popov.

invidiat a solistei Daniela Tănase, la numai 6 luni după ce l-a născut pe... Constantin Tănase. Așa îl cheamă pe băiețelul ei! Dacă ar fi fost fetiță ar fi botezat-o Maria. Maria Tănase... Dar nu e timpul pierdut! Asta da, dragoste de Teatru! De Teatrul “Tănase”...

Text și foto: Oana GEORGESCU

IRIS 35

Mii de fani au fost prezenți la concertul desfășurat, pe o căldură infernală, în Piața Constituției și nu pe Arena Națională, cum fusese programat. Organizare impecabilă, datorată lui Dorian Ciubuc (prin Fun Time Production și Convel Mat, cu sprijinul Primăriei Generale), artizanul tuturor concertelor aniversare Iris.

După celebrul „Bună seara, prieteni!” al lui Cristi Minculescu, a urmat primul Medley, care cuprinde „Lumina

zilei” și alte piese care nu au mai fost cântate din anii '90, cum ar fi „Iris”, „La popas”, „Valuri”. Al doilea Medley a fost alcătuit din 7 piese (după cum ne spune Andreea Codolean, membră a fanclubului Iris) cum ar fi „Frumusețea ta” și „Doar amintirea”, urmate de vechile „Demagogi”, „Cine mă strigă în noapte”, dar și mai noile „Inocența ta”, „Vis cu stele”, „Mătase albă”, „O lumea doar a lor”. Partea I a concertului s-a încheiat cu un medley acustic, interpretat doar de Valter, Relu și Cristi, format din cântece precum „Noaptea”, „Vis pierdut”o cortină albă se coboară, pe care se conturează umbrele lor. A urmat o proiecție video pe ecranul imens, de-a lungul scenei.

Partea a II-a oferă piesa cu care Iris deschidea concertele de la lansarea albumului „12 Porți”: „Nimeni nu mai plânge”, iar cântecul de pe primul album Iris – „Cei ce vor fi” - o aduce iar pe scenă pe Felicia Filip. După un solo baterie Nelu Dumitrescu (fondatorul grupului) au urmat șlagăre ale rockului autohton – „Trenul fără naș”, „Jocul nu e greu” (Pe ape), „Floarea de Iris”, „Strada ta”, și un bis cu „I Want To Break Free” - Queen.

Focuri de artificii și explozie de confetti, apoi luminile s-au stins, dar fanii și muzicienii zic într-un glas: NE VEDEM LA IRIS 40! LA MULȚI ANI, IRIS!

Noul val

Grimus

Grimus împlinește „cei 7 ani de acasă”. În cei 7 ani de activitate Grimus: - a susținut peste 300 de concerte în 7 țări, atât în cluburi cât și pe scenele celor mai importante festivaluri autohtone (Bestfest, Peninsula, Coke Live, Stufstock), dar și de pe alte meleaguri (Anglia, Ungaria, Serbia, Polonia), alături de nume majore ale muzicii mondiale precum Moby, Motorhead, Kasabian, Prodigy, Rasmus, Eros Ramazzotti - a lansat două albume: „Panikon” (considerat albumul autohton al anului 2008) și „Egretta” („doar” second-best in 2011, care la 5 luni de la lansare continuă să fie cel mai bine vândut produs autohton în

rețeaua Cărturești) - a propulsat zece piese pe cea mai înaltă treaptă a clasamentelor alcătuite de radiourile ce suportă muzica rock („Solitude”, „In A Glimpse”, „Backseat Driver”, „Confused”, „Insanity”, „Umbre”, „Started”, „Face

The Light”, „Vanity”, „In Your Eyes”). Prima participare Grimus la un festival în 2012 va fi în cadrul Rocker's Festival de la Garnic.

Pagină de
Florin-Silviu URSULESCU

JAMA(L) se întoarce

Oana GEORGESCU

Apreciatul cântăreț de origine libaneză, pe numele lui complet Jamal Boulad, s-a născut în 1973, la Beirut. Provine dintr-o familie numeroasă, compusă din 9 frați, cu 5 frați și 4 surori. A studiat la Academia de Muzică din Beirut.

A câștigat numeroase premii la festivalurile de muzică pop din Liban, dar și-a dorit mereu ca succesul și notorietatea să depășească granițele țării sale, să aibă fani în întreaga lume. Și tot destinul a avut, la un moment dat, ultimul cuvânt... La 26 de ani, Jamal vine împreună cu fratele său mai mare la București. Era invitat să cânte la petrecerea organizată de Ambasadorul Libanului în România cu ocazia Zilei Nationale a

Libanului. Succesul de care s-a bucurat atunci, mai ales în rândul comunității libaneze din București și din România, a făcut ca Jamal să fie nevoit să-și prelungească șederea pentru a onora invitațiile și cererile de a susține recitaluri și spectacole. De ani buni s-

a stabilit definitiv în România, unde se simte ca acasă.

Repertoriul variat, prezența scenică a lui Jamal și mai ales vocea sa puternică, sonoră, cu influențe orientale au impresionat

publicul, dar și pe câțiva dintre artiștii autohtoni, libanezul colaborând cu nume sonore din industria muzicală românească. Practic, el s-a lansat în show-bizz cu piesa "Khalini", interpretată în duet cu Sanda Ladoși, și a colaborat cu Costi Ioniță, piesa lor, "Femeie frumoasă ca luna", având un succes răsunător.

De curând, interpretul s-a... reinventat. Noul său nume de scenă este Jama, a cărui etimologie provine dintr-un cuvânt de sorginte orientală care înseamnă – cum altfel? - "frumos, arătos"... În prezent, Jama se pregătește pentru lansarea oficială a single-ului de debut, o piesă cu influențe dance, intitulată "Agamo". Aceasta a fost înregistrată și produsă în colaborare cu DJ Frisco, la studioul său din Constanța. Melodia este însoțită de un videoclip regizat de Florin Botea, regizorul care a semnat și ultimul videoclip, "Zaleilah", al formației Mandinga.

Cu siguranță că Jama are succesul asigurat, mai ales că a ales să lucreze și cu unul dintre cei mai talentați, vizionari și prolifici regizori ai momentului, cu peste 200 de clipuri la activ realizate în cei peste zece ani de experiență. Botea a lucrat cu Iris, Voltaj, Direcția 5, Andreea Bălan sau Delia și recent a colaborat și cu unul dintre coregrafii lui Usher pentru filmul "Get ready to dance with Mandinga".

Anul Elenei

În 2012, Elena Gheorghe a avut o sumedenie de satisfacții majore. Pe plan profesional, la loc de cinste se înscrie Premiul de excelență primit din partea revistei noastre. Apoi, la nivel internațional popularitatea sa a atins cote maxime, prin câteva piese de mare succes. Este vorba de „Midnight Sun”, licențiată în nu mai puțin de 50 de țări, cu locuri 1 în Top-urile din Olanda și Spania și staționare timp de 3 luni în „Top 10 România”. "Hot

Girls”, licențiată de asemenea în zeci de țări, i-a permis cucerirea unui nou teritoriu, Mexic. În fine, „Your Captain Tonight” se bucură de mare audiență în Franța, Israel, Columbia. În turneele sale în Olanda, Spania, Germania sau Serbia, Elena Gheorghe a cântat nu o dată și în fața a 40.000 de spectatori. Pe plan personal, 2012 i-a adus nunta cu muzicianul Cornel Ene și botezul băiețelului lor, așa încât artista poate declara că 2012 este cel mai frumos an din viața ei!

40 de ani de muzică

Octavian URSULESCU

Puține sunt casele de cultură din țară cu o asemenea activitate intensă și complexă! Casa de cultură a sindicatelor din Ploiești a ajuns la performanțe

Nico

în primul rând datorită stabilității (se a u d e ?) , avându-l de nu mai puțin de 38 de ani în frunte pe pasionatul director Ioan Bălcinoiu. La ceas aniversar, zeci de personalități din Ploiești și din țară au făcut sala de 750 de locuri arhiplină, la un spectacol intitulat frumos "Un dar la ceas aniversar". Înainte însă

au avut loc vernisajul unei expoziții foto-documentare, primirea unor dovezi de recunoaștere din întreaga lume, dar și acordarea unor diplome de excelență tuturor colaboratorilor din acești ani; acestora din urmă li s-a oferit și câte un exemplar din impresionanta monografie "O casă ca o familie" de Nicolae Dumitrescu, lansată cu acest prilej și prefată de Eugen Luha, director general al Asociației naționale a

caselor de cultură ale sindicatelor din România.

C. S. din Ploiești a fost inaugurată pe 17 iulie 1972, printr-un spectacol festiv susținut tocmai de cele două formații reprezentative care au fost și acum pe scenă, rezistența lor în timp datorându-se valorii incontestabile. Corala camerală mixtă "Ioan Cristu Danielescu" are numeroase succese internaționale la activ, fiind dirijată de conf. univ. dr. la UNMB, Valentin Gruescu. Corala a oferit un program variat și îndelung aplaudat: "Ce-ai de gând" de Mihai Măniceanu (pianistul coralei), pe versuri de Nichita Stănescu: "Flăcăruia" și "Dar de nuntă" de Radu Paladi; "Ain" a That Good News" de William Dawson; "Kyrie eleison" din "Messa di gloria" de Puccini; "The Battle of Jericho" de Moses Hogan (solistă: soprana de mare valoare Adina Stănescu); "Ploaia" de Miroslav Hronek-Valentin Gruescu; "Sări mîndra" de Sabin Păutză. La final, emoționantă urcare pe scenă a mai vechilor membri ai coralei, pentru interpretarea unei piese "în familie".

După un intermezzo poetic (Nichita Stănescu – firesc, am spune – cu Nelu Stan, fostul director al Palatului culturii din Ploiești), a intrat în scenă cealaltă formație reprezentativă de care vorbeam, Ansamblul folcloric "Chindia", în fruntea căruia s-a aflat multă vreme regretatul Puiu Drăgan. Sub "bagheta" unor adevărați maeștri ai genului (conducerea muzicală – Costel Anton, coregrafia – Theodor Vasiliu, maeștri coregrafi – Constantin Dogaru, Marin Barbu), membrii ansamblului au încântat cu suitele de dansuri din Muntenia, Oaș și Oltenia, cu reprizele vocale oferite de Rozalia Toader și Tanți Roth, precum și cu mănunchiul de refrene de altădată aduse la microfon de cunoscuta Domnica Sorescu. Cum pe perioada când propria sală era în renovare toate spectacolele se jucau la CCS, cei de la Teatrul "Toma Caragiu" au dăruit la rândul lor două momente mult-gustate, unul de umor, cu Mihaela Duțu și Mirel Mîneru ("Apocalipsa", text de Cornel Udrea), și altul, incendiar (de parcă nu ajungea canicula de afară!), cu îndrăgita vedetă Nico, alături de încântătoarele ei dansatoare. La plecare, toți și-au dorit ca asemenea evenimente artistice memorabile să aibă loc an de an...

Noul val

Luna Amară

Luna Amară este cea mai complexă și mai controversată apariție muzicală a scenei rock românești din anii 2000 încoace. Cenzurată din cauza opiniilor politice tranșante, cu un clip pe TV atunci când încă nu exista un album, prezentă la toate festivalurile importante, o noutate absolută prin integrarea sunetului de trompetă într-un sound *alternative*, *Luna Amară* și-a format

un public al său, un public care vrea să înțeleagă mai mult, care vrea să se implice mai mult. În 2009, formația a lansat albumul *Don't let your dreams fall asleep*, susținut de un turneu de promovare în 18 orașe. Componentă: Nick Făgădar – voce, chitară, Mihnea Blidariu – voce, trompetă, chitară, Mihnea-Andrei Ferezan – chitară, Sorin Moraru – bass, Razvan Ristea - tobe. După 11 ani, sute de concerte în țară și străinătate, participarea la mari festivaluri autohtone și 3 albume, LUNA

AMARĂ a ajuns la o maturitate muzicală care se reflectă perfect prin compozițiile și textele albumului lansat prin A&A Records - PIETRE ÎN ALB. Formația se întoarce la sonorități mai dure, însă păstrează și melodicitatea de care, de fapt, nu s-a debarasat niciodată. Împreună cu texte în principal în limba română, extrem de lucide, piesele constituind fundalul unei existenței culturale aflate la periferia unei societăți dominate de incultură, ignoranța și prostie.

M. ANTON

Gabriela Daha, de la București pe Broadway

Oana GEORGESCU

A absolvit Liceul de Artă din Craiova și are la activ trei specializări de-a lungul a 10 ani de studiu: vioară principal (10 ani), canto principal (2 ani) și pian

alături de Stela Popescu

secundar (7 ani). În 1995 a absolvit Academia de Muzică „George Enescu”, canto principal și pian secundar. Primele înregistrări de CD le-a făcut, studentă fiind, la Radio Suisse Romande, în Elveția, unde a susținut și un concert. Chiar în anul absolvirii a fost angajată la Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian”. Soprana Gabriela Daha este și colaborator de bază a Operei Comice pentru Copii. A susținut concerte și spectacole în numeroase țări ale lumii - Germania, Israel, Elveția, Croația, Italia, Franța, Belgia, Austria, Polonia, Spania, Cehia, India, SUA sau Kuwait. În SUA, pe Broadway, la Tawn Hall, a jucat în musicalul „O noapte furtunoasă”, rolul Ziței, alături de artiștii Operei Comice București.

În anul 2004 a fost distinsă cu Premiul pentru promovarea muzicii românești de către Forumul Muzical Român, iar în 2011, de către același for, cu Premiul Aniversar al Revistei „Melos”. În 2006, în Italia, la Palermo, Gabriela Daha a fost membru în juriul celei de-a VIII-a ediții a Concursului European de Interpretare „Antonino Miserendino”. Un an mai târziu, în Sala Unirii a Palatului Parlamentului a interpretat aria Adelei din „Liliacul” de Johann Strauss, fiind acompaniată de Orchestra Palatului Schönbrunn (Schonbrunner Schlossorchester) din Viena, dirijată de Guido Mancusi.

Repertoriul său de operetă este foarte vast și variat, Gabrielei Daha venindu-i mănușă roluri diferite

precum Casilda („Gondolierii” de Arthur Sullivan), Liza („Contesa Maritza” de Emmerich Kalman), Jaqueline („Suzana” de Jean Gilbert), Cristinel („Vânzătorul de păsări” de Kark Zeller), Sikima („Țara Surâsului” de Franz Lehár), Bessy („Floarea din Hawaii” de Paul Abraham), Țic-Țic („Micuța Dorothy” de Marius Teicu), Miryna („Lysistrata” de Gherase Dendrino),

Suzănica („Lăsați-mă să cânt” de Gherase Dendrino), Minnie („Hello, Dolly!” de Michael Stewart), Arsena („Voievodul Țiganilor” de Johann Strauss), Riquette („Victoria și-al ei Husar” de Paul Abraham), Klarken („La Calul Bălan” de Ralph Benatzky), Ernestina („Domnul Choufleuri” de Jacques Offenbach) sau Nitouche („Mam’zelle Nitouche” de Florimond Herve).

A jucat în „Vaporul Dragostei” alături de Horațiu Mălăele și Emilia Popescu și în spectacolul „Broadway-București” (regia: Răzvan Ioan Dincă, Beatrice Rancea, Ion Caramitru, Alexandru Tocilescu) și a fost extraordinară în rolul Prințesei Violeta din spectacolul „Dragostea celor trei portocale” de Cristian

Pepino, după scenariul lui Carlo Gozzi. În anul 2007 a jucat, în filmul de scurt metraj „Fly”. A jucat teatru, fiind distribuită în rolul studentei Sophie de Palma în spectacolul „Maria Callas” (după piesa „Masterclass” de Terence McNally) și în „Marginea Eternității” la Teatrul Bulandra, alături de actori precum Florian Pittiș, Florin Zamfirescu, George Ivașcu, Alexandru Georgescu, Constantin Dinulescu, Eusebiu Ștefănescu.

Succesul și notorietatea Gabrielei Daha se datorează și colaborărilor cu Opera Comică pentru Copii, directorul Smaranda Oțeanu Bunea acordându-i încrederea și posibilitatea de a juca pe scena de la Giulești. „Magia muzicii”, „Regal de Aprilie”, „Primăvara Magnoliilor”, „Directorul de Teatru” de W.A. Mozart, „Telefonul” de Gian Carlo Menotti, musicalurile „O noapte furtunoasă” de Roman Vlad, adaptare după I. L. Caragiale, sau „Coana Chirița” (după „Chirița în provincie” de Vasile Alecsandri, muzica Al. Flechtenmacher), în regia lui Cristian Mihăilescu, sunt doar câteva dintre titlurile în care Gabriela Daha a jucat.

Anton Șuteu: „Deschideți poarta soarelui”

UCMR a organizat, prin strădania văduvei compozitorului, Ioana Șuteu, și a fostului student al muzicianului, George Natsis, o emoționantă manifestare în Aula Palatului Cantacuzino, la 2 ani de la dispariția lui Anton Șuteu, personalitate de mare complexitate a muzicii românești. Manifestarea a fost prefațată de președintele UCMR, Adrian Iorgulescu, care a rostit cuvinte de mare prețuire la adresa unui om devotat breslei și învățământului muzical. A urmat un concert omagial care a inclus binecunoscute lucrări semnate de Anton Șuteu: “Fructul vieții”, pe versuri de Dan V. Dumitriu (solistă

Livia Tudor, acompaniată la pian de George Natsis), “Rugăciune” (solo pian George Natsis), “Portretul mamei” (solo pian Andrei Tudor), “Un rêve d’amour” și “Toamna în Cișmigiu” (Petrică Andrei Trio). Irina Odăgescu a prezentat pe larg superba carte intitulată “Deschideți poarta soarelui”, lansată cu acest prilej. Este de fapt o minunată confesiune muzicală, o profesiune de credință a compozitorului, vorbind despre lucrările sale, gravate pe cele 9 CD-uri înglobate în volum. Cu aceeași ocazie a fost lansat CD-ul “In memoriam Anton Șuteu-De vorbă cu mine. Vol. I”,

despre care a vorbit compozitorul Cătălin Târcolea. Anton Șuteu a fost un admirabil conducător al secției de muzică ușoară a UCMR, pledând pentru demnitatea breslei, pe care a apărut-o în toate aparițiile sale publice, inclusiv din aceea de președinte al juriului la Festivalul internațional “George Grigoriu” de la Brăila, unde acorda de fiecare dată un important premiu din partea UCMR. De aceea era de dorit să se acorde un spațiu și creației sale de muzică ușoară (evocată de Horia Moculescu), domeniu în care ne-a dăruit câteva autentice bijuterii pe care le regăsiți în cuprinsul CD-urilor din cadrul Antologiei muzicii ușoare românești, editate de

UCMR, în frunte cu “Deschideți poarta soarelui”. Editat în condiții grafice remarcabile de Editura Arpeggione, acest “Jurnal componistic subiectiv”, cum îl numește regretatul autor, permite cititorilor să descopere și talentul de grafician al lui Anton Șuteu. Între numeroasele partituri din carte am regăsit-o și pe cea a altui mare șlagăr de muzică ușoară, “Nu-ți spun adio”, pe versurile lui Dan V. Dumitriu, textierul preferat al nedespărțiților prieteni Anton Șuteu și Cornel Fugaru. Unor asemenea compozitori excepționali nu le vom spune niciodată “adio”, ei au rămas veșnic în inima noastră...

Margareta Pâslaru: „Eu și timpul”

Subintitulat “Viață, vocație, viziune”, acest volum este prima parte a memoriilor, să le spunem așa, ale reputatei artiste Margareta Pâslaru, care după ce a devenit o vedetă a muzicii ușoare a îmbrățișat cu succes cariera de

EU ȘI TIMPUL
Viață, vocație, viziune
MARGARETA PÂSLARU

compozitoare și textieră. Sunt amintiri și mărturii emoționante dintr-o activitate prodigioasă, dar nu vă povestim cartea, ci vă sfătuim să o cumpărați, pentru că, așa cum procedeză mereu, Margareta cedează toate drepturile de autor în vederea susținerii tinerilor talenți, prin premiul anual “Pentru originalitate interpretativă”. Cartea include numeroase citate din presă, fotografii, partituri. Mai important este să consemnăm succesul acestei cărți, care la târgul de specialitate Bookfest s-a clasat pe locul 2 la vânzări, la standul Editurii “Curtea Veche”. La același târg, Editura “Litera”, partener oficial al premiilor revistei noastre, anunța tot pe locul 2 seria de cărți “Citim în engleză” - ediții bilingve, în română și engleză, ale unor povești binecunoscute (“Degețica”, “Motanul încălțat”, “Crăiasa zăpezii”), conținând câte un CD cu poveștile respective în lectura Margaretei Pâslaru. Pe coperta a IV-a a acestui fascinant mini-documentar al vieții și carierei artistei descoperim o imagine în care aceasta se află lângă bustul făcut ei la 19 ani de celebrul sculptor Corneliu Medrea, bust redescoperit de curând.

Ion Moldovan: „Bianca Ionescu - Flacăra din mine”

La Editura “Buna Vestire” din Blaj a apărut acest nou volum din colecția “Memorii” a Teatrului național de operetă “Ion Dacian”. Este mai mult decât lăudabil faptul că o instituție de cultură se îngrijește de imaginea artiștilor săi, opinăm de altfel că acest demers este singular, după știința noastră. Cartea include multe fotografii color (de altfel tiparul este de calitate), aprecieri ale unor colegi de scenă, dar mai ales părerile îndrăgitei artiste despre tot ce ne

înconjoară, enunțate cu sinceritate și curaj (vezi, între altele, opiniile sale despre rușinea din domeniul divertismentului TV din ziua de azi). Muzicologul Ana Buga notează pe coperta a IV-a: “Continuând seria interviurilor în “Colecția Memorii” a Teatrului Național de Operetă, autorul ne propune un nou volum, dedicat de această dată personalității artistice a sopranei Bianca Ionescu. O lectură deosebit de plăcută îl “conduce” pe cititor prin lumea fascinantă a artiștilor lirici, lume căreia îi aparține protagonista cărții. Întrebările incitante ale lui Ion Moldovan și răspunsurile Biancăi Ionescu ne deschid o perspectivă interesantă asupra unor detalii și întâmplări care particularizează personalitatea complexă a artei”.

Recenzii de
Octavian URSULESCU

Luminița, come back spectaculos!

Olivia DUȚĂ

Cu ocazia lansării unui album la care ne vom referi separat, îndrăgita interpretă Luminița Dobrescu a revenit pe o scenă importantă din România, la...43 de ani de la superba sa victorie la festivalul internațional “Cerbul de aur” de la Brașov. Reamintim că, în primăvara anului 1969, foarte tână reprezentantă a țării noastre era primul artist de la noi care păstra trofeul acasă. Așa încât spectacolul de la sala Radio a fost deschis, inspirat, cu reamintirea, de către excepționala orchestră a Radiodifuziunii, condusă de Ionel Tudor, a temei șlagărului lui Edmond Deda, “Of, inimioară”.

Prin interpretarea superlativă a acestei piese, Luminița Dobrescu surclasa pe toți concurenții de peste hotare. Spectacolul la care ne referim a fost prezentat de Horia Moculescu și Alexandra Velniciuc, care o avuseseră invitată pe artistă la prânz, la populara lor emisiune

“Atenție, se cântă!”, de pe TVR2, iar aranjamentele muzicale, foarte inspirate, au aparținut lui Ionel Tudor și lui Andrei Tudor. A fost evocat George Grigoriu, cel care o lansa pe Luminița în 1965 cu hit-ul “Doar băieții sunt de vină” (de ani de zile milităm pentru invitarea vedetei la festivalul de la Brăila închinat compozitorului, poate că măcar acum vom fi ascultați!), după care solista a dat viață unor binecunoscute melodii românești și internaționale: “Close To You”, “When I Fall In Love”, “A Song For You” (piesă care dă titlul albumului), “I’m A Fool To Want You”, “Je t’aime”, celebrul “The Man I Love” al lui Gershwin, “Je ne regrette rien”, “Mama” de Bixio, Luminița Dobrescu trecând cu lejeritate prin toate genurile muzicale. După cum se știe, în plină glorie, inclusiv internațională, Luminița Dobrescu s-a stabilit în Germania, unde, după propria mărturisire, l-a descoperit, în 1970 la Berlin, pe Burt Bucharach. Tot în Germania, în anii ‘70, a figurat în Top-uri cu o melodie având un titlu sugestiv: “I’ve Found My Freedom”. Din repertoriul de concert n-au lipsit piese cum ar fi “De ce?” de Cornel Fugaru (care a figurat și în recitalul Luminiței de la “Cerbul de aur” 1970), “Dragostea e val de mare” (de George Grigoriu, mentorul său), “Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte” de Edmond Deda, precum și cântecul în primă audiție “Gelozia”, de Marcel Dragomir. Invitați în spectacol (din păcate “popularizat” catastrofal de Radio România, unde a fost editat și albumul) au fost colega de generație a Luminiței, Pompilia Stoian, stabilită în Germania și venită special pentru acest eveniment, precum și actorii de mare popularitate Stela Popescu și Alexandru Arșinel.

A fost o revenire spectaculoasă a Luminiței Dobrescu pe scenele de acasă, acolo unde este așteptată să fie cât mai des, în viitor.

Flash

Marius GHERMAN

HI-Q lansează primul videoclip 3D anaglyph, un experiment digital realizat de către cei mai inovatori artiști din online: Regie și imagine: George Leca, Montaj 3D: Lucian Alexe. Stinge lumina, așează-te cât mai comod, pune-ți ochelarii 3D și călătorește pe ritmuri de charleston alături de HI-Q și Gică Petrescu. Realizat cu susținerea Consiliului Județean și a Primăriei Brașov, Mihai, Dana și Florin îți prezintă orașul natal printr-un videoclip "special", realizat cu prima cameră 3D din România. Cu o îndelungată tradiție inovatoare, mai ales în domeniul internetului, HI-Q este prima

trupă autohtonă care a avut site (1999), primul fanclub online din România (2006), prima televiziune online a unei trupe (2008), prima pagină oficială de Facebook (2006), primul blog al unui artist român (2006), primul single digital cu vânzare stradală (2010).

Sore și-a lansat noua piesă "Different" într-un mod neobișnuit... din propriul living. Pentru că nu îi place să se conformeze regulilor, Sore a realizat un scurt filmuleț cu un mesaj pentru toți fanii ei și a pus singură piesa pe internet. *Eu mi-am dorit ca fanii mei să se regăsească în această piesă și să capete curajul de a se privi pe ei înșiși, fără să le pese de stereotipuri. De altfel, piesa are un stil care în România nu a fost exploatat. Este vorba de pop cu influențe dance hall. În plus, noul meu single se bucură și de participarea extraordinară a lui Alex Velea, a declarat Sore.* Sore a realizat și o sedință foto pentru promovarea noii sale piese, *Different*. Singurul outfit pentru această ședință foto a constat într-un banner pe care apare scris *Different*, artista neavând, în rest, nici un alt articol vestimentar.

OVI s-a stabilit în România. Determinat de lanțul de succese început cu performanța obținerii locului 3 (împreună cu Paula Seling) la Eurovision, Ovi a luat o decizie capitală : a hotărât să revină în România, după 15 ani de rezidență în Norvegia, una dintre țările cu cel mai ridicat standard de viață. Cu atât mai importantă este această decizie cu cât ea a fost luată de comun acord cu soția, Kitty, care este norvegiancă get-beget. Soții Jacobsen au hotărât să se stabilească în România împreună cu cei doi copii - Martin (6 ani) și Philip (4 ani). Au luat, deocamdată, cu chirie, o casă la Corbeanca. Kitty a renunțat la job-ul pe care îl avea la o bancă, preferând, deocamdată, să se ocupe direct de educația celor doi copii. Iar Ovi continuă să se împartă între concertele din România și cele din Scandinavia, compune (singur sau în colaborare), produce piese (în asociere cu alți confrăți). Nu e exclus ca tot Eurovision să reprezinte un nou prilej de succes pentru Ovi, nefiind un secret că Ovi Jacobsen și Thomas Geson au decis

să lucreze împreună la un cântec pentru concursul Eurovision 2012, în selecția norvegiană în loc de cea din România: populara cântăreață norvegiană Reidun Saether fiind norocoasa interpretă aleasă.

Deepside DeeJays lansează și videoclipul piesei "Never Be Alone". Single-ul "Never Be Alone" este în continuă urcare în topurile air play din România, Rusia, Turcia și Grecia și videoclipul piesei poate fi vizionat pe toate canalele tv de specialitate. După succesul de care s-au bucurat cu piesa "Never be alone", băieții au ales să realizeze un videoclip pentru single-ul STAY WITH ME TONIGHT. Clipul, regizat de Iulian Moga, îi are ca protagoniști pe actorii Ada Condeescu și Andrei Roșu, care ne prezintă o frumoasă poveste de iubire, atât cu momentele ei bune, cât și cu acele mici certuri specifice oricărei relații.

Videoclipul 3D al **LOREDANEI** – "Rain, Rain", regizat de Julien Rocher, a fost premiat ca fiind cel mai bun videoclip 3D în cadrul Festivalului de Muzică și Film 3D de la Los Angeles. "Rain, Rain" a fost selectat în competițiile a 3 festivaluri de film internațional, iar aceasta este prima distincție. Cel mai mare "Festival de Muzică și Film 3D" a avut loc la Hollywood, California, iar președintele juriului, Christopher Crescitelli, a anunțat câștigătorii în fața unui public larg, prezent la Gala de închidere a festivalului. *"Încercăm să ne menținem fresh, relevanți și demni de a reprezenta comunitatea 3D. Am demonstrat și în acest an prin selecția realizată prezența unor adevărate spectacole de modă inovatoare, comedie, precum și prezența unor uimitoarele spectacole vizual-muzicale", a declarat Crescitelli.* Videoclipul 3D "Rain, Rain" a fost regizat de francezul Julien Rocher, cu care Loredana a colaborat și la videoclipul "Like A Rock Star", iar animația 3D este semnată de Pitof (Jean Christophe Comar), regizorul faimosului Catwoman, un maestru în industria efectelor vizuale, printre operele sale numărându-se

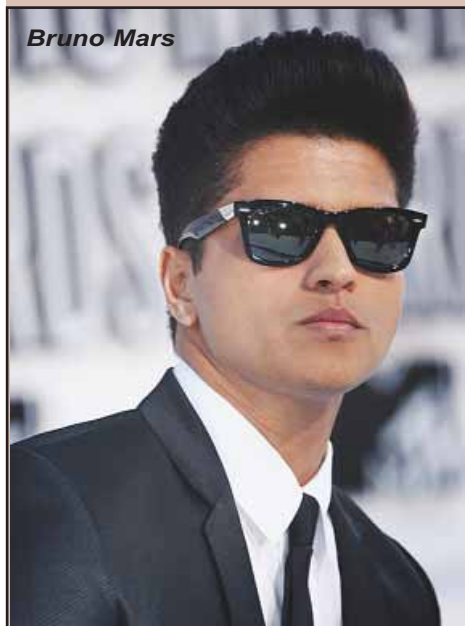
filme precum Alien, Astérix et Obélix contre César, Delicatessen, etc.

Cutiuța Muzicală vine cu o ofertă nouă. Odată cu lansarea albumului "Cutiuța Muzicală vol. 9" a avut loc și lansarea site-ului oficial al brandului, ce a intrat în viața copiilor dar și a părinților acum mai bine de zece ani. Pe noul site, www.cutiutamuzicala.ro, poți găsi toate informațiile despre apariția colecției, povestea colaborării cu fiecare vedetă, versurile pieselor, dar și multe alte surprize, cu o ofertă specială. *"După această ofertă, promitem să venim și cu alte cadouri, surprize, promoții și să o ținem așa tot anul. În plus, ca noutate absolută, de acum Cutiuța Muzicală a fost realizată și în varianta animată", a spus Liliana Ștefan.*

Mondo pop

Mihai ANTON

BRUNO MARS. Artistul casei de discuri Elektra a mai adăugat o reușită în cariera sa de interpret. Astfel, el deține „cel mai bine vândut single în format digital” în topul IFPI. Cântărețul a ocupat primele două poziții din top cu hiturile „Just The Way You Are” și „Grenade”. În plus, cel de-al treilea single semnat Bruno Mars, „The Lazy

Bruno Mars

Song”, a intrat și el în top 10, făcând din Mars primul artist cu trei single-uri în primele 10 cele mai bine vândute piese ale anului. Cel mai recent single al artistului, „It Will Rain” ocupă prima poziție în „Billboard/ Top 40 Chart”. De asemenea, Bruno Mars a primit șase nominalizări la cea de-a 54-a ediție a premiilor Grammy .

„**W.E. MUSIC FROM THE MOTION PICTURE**”. Nominalizată la Globurile de Aur, coloana sonoră a filmului „W.E.”, regizat și produs de Madonna, se lansează, în format digital, la Interscope Records. Filmul „W.E.”, pentru care Madonna a fost regizor, co-autor și producător, urmează să se lanseze în februarie. Înregistrat la celebrele studiouri Abbey Road din Londra, cu o orchestră de 60 de muzicieni, dirijată de Terry Davies, materialul este compus și orchestrat de Abel Korzeniowski. Pe lângă magnificele compoziții ale lui Korzeniowski, soundtrack-ul include și piesa „Masterpiece”, care a câștigat Globul de Aur, interpretată de Madonna și compusă de artistă împreună cu Julie Frost și Jimmy Harry. „Masterpiece” va fi

inclusă și pe următorul album solo al Madonnei - MDNA.

DEATH CAB FOR CUTIE a anunțat datele turneului nord - american, dar și noi show-uri care vor fi susținute în Australia și Asia de Est. Turneul va fi unul inovator pentru trupă, cu reprezentații în cadre restrânse, dar și în săli încărcate de istorie împreună cu orchestra „Magic*Magik”. Cunoscuți pentru colaborările lor inedite, membrii orchestrei din San Francisco au mai lucrat în trecut cu formația pentru „VH1 Storytellers”, dar și pentru ultimul album - „Codes And Keys”. Albumul lansat în luna mai a anului trecut a urcat în topul „Billboard 200” până pe locul 3.

FERRY CORSTEN activează de 20 de ani ca DJ/producător și cu această ocazie va lansa cel de-al patrulea album de studio, „WKND” . Cunoscut pentru meticulozitatea creațiilor sale, DJ-ul este unul dintre cei mai căutați și apreciați producători muzicali din lume. Printre cele mai cunoscute compilații ale lui Corsten sunt „Trance Nation”, „World Tour and Passport” sau „Once Upon A Night”. Primul volum „One Upon A Night” a ajuns pe prima poziție în topul iTunes Dance Chart din Statele Unite. Inșă Corsten s-a remarcat și prin single-uri, nu numai prin compilații și albume dance. Printre cele mai cunoscute hit-uri ale sale se numără „Punk”, „Gouryella” (feat. Tiesto), „Walhalla”, „Cry”, „Rock Your Body, Rock”, „Fire” și multe altele.

ESTELLE. BET Networks a anunțat că Estelle va fi capul de afiș în cadrul BET Music Matters „The All Of me Tour”. Cântăreața va fi acompaniată de Elie Varner, Stacy Barthe și Luke James,

Estelle

ca invitați speciali. Printre surprizele turneului este și show-ul din New York unde Estelle își va lansa cel mai recent album, „All Of Me”. CD-ul vine după mult-apreciatul album de debut al senzației soul britanice, „Shine”. Cel mai

nou single, „Thank You”, se bucură de un videoclip spectaculos. Albumul „Shine” a fost unul dintre cele mai bine vândute albume ale anului 2008, asigurându-i cântăreței britanice notorietatea, un hit de primă mână - „American Boy (feat. Kanye West)” și un Grammy.

VIVENDI și subsidiara sa, **UNIVERSAL MUSIC GROUP (UMG)**, au anunțat semnarea unui contract definitiv cu Citigroup („Citi”) pentru achiziționarea diviziei de la casa de discuri a EMI Group, pentru suma totală de 1.2 miliarde de lire sterline. EMI Group este unul dintre cei mai proeminenți jucători din industria muzicală, deținând un portofoliu foarte bogat. Divizia de casă de discuri, EMI Music, operează în întreaga lume și reprezintă artiști dintr-o largă varietate de genuri muzicale.

FLO RIDA. Hit-ul „Good Feeling” semnat Flo Rida, a fost recompensat cu discul de platină pentru vânzări digitale de aproape 2 milioane de copii. Videoclipul piesei a atins mai mult de 35 de milioane de vizualizări pe YouTube, fiind în continuă creștere. Artistul originar din Miami a lansat un single nou, „Wild Ones”, împreună cu Sia (o cunoscută cântăreață și compozitoare din Australia). Succesul i-a surâs odată cu lansarea single-ului „Low” (feat. T-Pain) din 2007, care a avut vânzări digitale de 11 milioane de copii.

LAMB OF GOD. După două teasere care au cuprins piesele „Ghost Walking” și „Desolation”, formația „Lamb Of God” a lansat ultimul teaser din seria de promovare a albumului „Resolution”. Acest videoclip conține și piesa care încheie CD-ul și anume: „King Me”, care beneficiază de contribuția unei întregi orchestre.

VAN HALEN. Una dintre cele mai importante și influente formații ale tuturor timpurilor anunță revenirea pe scena concertelor live, cu ocazia turneului nord-american, având în deschidere pe Kool & The Gang. Turneul este prilejuit de lansarea noului material, A Different Kind Of Truth, primul album de studio cu David Lee Roth, de la premiul cu multiple discuri de platină, 1984. Primul single de pe noul album, „Tattoo”, și videoclipul corespunzător au fost lansate deja. Înființată în 1974, distinsă cu două discuri de diamant pentru albumele „Van Halen” și „1984”, trupa a creat un repertoriu de hituri care vor rămâne cele printre cele mai durabile și influente piese scrise vreodată în aria rockului.

Premii în Italia

Copiii din România nu încetează a uimi Italia! Localitatea Rodi Garganico, din sudul Peninsulei, a găzduit cea de-a X-a ediție a Festivalului Internațional al Școlilor, o competiție cu tradiție, cu nu mai puțin de 12 secțiuni de concurs. România a participat pentru a 7-a oară și s-a înscris din nou între performerele festivalului, devansând echipele venite din Spania, Turcia, Maroc, Grecia, Slovacia sau Italia. La loc de cinste s-a situat prestația elevilor de la Școala generală nr. 1 Sfinții Voievozi din sectorul 1 al Capitalei, care s-au întors acasă cu două premii I. La Dans modern cele 7 fete din ansamblul "Clopoștii", coordonat de Elena Lazari, au cules aplauze furtunoase. Un triumf previzibil, am spune, judecând prin palmaresul ei impresionant, a reputat la secțiunea Canto valoroasa interpretă de muzică ușoară Ștefania Chesar, 11 ani și jumătate, elevă în clasa a V-a a școlii. Ștefania a avut alături 4

Șt. Chesar

colege-dansatoare și a interpretat melodia "Legenda sânzienelor" de Claudiu Bulete, antrenând la dans și cântec tot juriul, pe ceilalți concurenți și pe DJ! Ștefania Chesar, despre care am mai scris în paginile noastre, are peste 20 de premii la activ și este în anul II de studiu la Școala de artă din Capitală, la clasa de canto muzică ușoară a prof. Viorela Filip. În paralel se pregătește și cu compozitorul Dan Dimitriu și face parte, alături de Irina Ionescu și Bianca Opreșan, din trupa "Vis". Pe cât este de serioasă, talentată și frumoasă, micuței Ștefania i se vor îndeplini cu siguranță toate visele!

Ieșeni la înălțime

Elevii de la cercul "Melos", coordonat de prof. Gabriela Nechita, continuă neabătut succesele de altădată ale compozitorului Titel Popovici, cel mai mare descoperitor de talente din Iași. Vom trece succint în revistă câteva din distincțiile obținute de micii soliști moldoveni. Astfel, Ruxandra Tomulesei, care a avut o

G. Dăriescu

evoluție notabilă și la festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, a cucerit premiul I la festivalul internațional "Vise printre stele" de la Cernăuți, Ucraina. După salba de premii de la festivalul "Lucky Kids" de la Roman, unde președinte de juriu a fost Corina Chiriac, au urmat recunoașterile de la ediția a VI-a a International Art Festival "Young Europe" de la Kiev, Ucraina, unde din nou Ruxandra Tomulesei a făcut

dovada înzeștrărilor sale, intrând în posesia Trofeului, fiind premiate și colegele sale Daria Grigoraș și Andreea Lepârda. La festivalul "Flori-le copilăriei" de la Bârlad, cei de la "Melos" au obținut un număr record de premii, peste 20, în fruntea palmaresului situându-se

R. Tomulesei

Georgiana Dăriescu, care a plecat acasă cu Trofeul competiției, la care se adaugă circa 20 de premii speciale. Ruxandra Tomulesei, 16 ani, după succesele din Italia, și-a mai adăugat un Trofeu în palmares, la Moinești, la festivalul "Vis de stea", precum și un premiu I la Brăila, la "Armoniile Dunării".

Sandra PROESCU

Femina

Carmen SLAVE

EMILIA DIȚU. Mulți cititori ne întreabă ce mai fac numele foarte cunoscute altădată, curiozitatea lor fiind legitimă. În aceste rânduri răspundem aceluia care doresc să știe ce mai face Emilia Dițu. Ei bine, n-o să credeți, dar aceasta este avocat în Baroul București, în urma absolvirii cursurilor Facultății de Drept (Drept comunitar) și susținerii masteratului în „Dreptul financiar, bancar și al asigurărilor”. Dar continuă să cânte cu succes, așa cum a făcut-o la Gala

„Ovo Music”, și să editeze albume apreciate.

Dar să derulăm rapid firul carierei artistice a Emiliei Dițu. A debutat cu lauri la festivalul de la Mamaia din 1985, când a obținut premiul I la secțiunea „Interpretare” și a condus către premiul III la „Creație” o melodie de Marcel Dragomir. Are în palmares numeroase distincții ce i-au revenit la competiții organizate de Radio-Televiziune („Șlagăre în devenire”, „O melodie dintr-o sută”) sau la festivalurile „Melodii” de la Polivalenta bucureșteană (edițiile 1984, 1985, 1986). În 1985 reprezintă țara noastră la festivalul internațional „Orfeul de aur” din Bulgaria și este distinsă cu Premiul presei pentru cea mai bună interpretare a unei melodii bulgărești. A colaborat ani buni cu teatrul de revistă „Constantin Tănase”, apărând în spectacole alături de Stela Popescu, Alexandru Arșinel, Nae Lăzărescu, Vasile Muraru, Cristina Stamate, Paula Rădulescu, Sanda Ladoși, Manuela Fedorca. În paralel a participat la turnee în țară și peste hotare, a cântat la Sala Palatului și la Sala Polivalentă alături de toate numele mari ale show-business-ului românesc. Explicația dispariției ei din prim-planul genului s-a datorat faptului că mai mulți ani a locuit în Italia (posedă de

altfel cetățenia italiană), participând acolo la spectacole, festivaluri și emisiuni TV. Înainte și după „perioada italiană” a apărut în toate emisiunile TV importante de la noi, dând viață șlagărelor încredințate de compozitorii noștri de frunte. Iată o listă selectivă a melodiilor celor mai cunoscute legate de numele Emiliei Dițu: „Ești învingător”, „Din dragoste să poți ierta”, „Primăvară, primăvară”, „Bună seara, iubire!”, „Luceafăr nemuritor” (toate de Marcel Dragomir), „Dragoste de corturar”, „Ce frumos mint uneori băieții” (Jolt Kerestely), „Însingurare târzie” (Dani Constantin), „Fruetul oprit” (George Natsis), „Adio!” (George Grigoriu), „E tot ce am” (Dan Stoian), „Nu regret nimic” (Ionel Tudor), „Lasă-mi iubirea” (Ovidiu Komornyik) – hit-ul său de dată recentă, cântat în duet cu Mihai Dinescu.

ROZALINA BULDUMEA. Am făcut cunoștință cu această valoroasă solistă și autoare din Republica Moldova grație lui Ovidiu Komornyik: acesta i-a editat un album la casa sa, Ovo Music (recenzat în paginile noastre), apoi a invitat-o la Sala Palatului la Gala Ovo Music, în fața a 4000 de spectatori. Rozalina are serioase competențe muzicale: compune, cântă la violoncel și pian. De altfel, după absolvirea Școlii de muzică „Valeriu Poleacov” a devenit

studentă la Academia de muzică, teatru și arte plastice din Republica Moldova, la Facultatea de Arte instrumentale, compoziție și muzicologie, specialitatea Canto estradă și jazz. În paralel a absolvit Facultatea de relații internaționale și științe politice administrative. Vorbește curent cinci limbi, fiind des plecată în turnee peste hotare. Rozalina Buldumea cântă cu mult succes, dar se ocupă și de organizarea de concerte și alte manifestări.

IOANA SÂIA. Frumoasa Ioana Andreea Sâia s-a născut în 26 septembrie 1987 la Vaslui, fiind sortită inițial unei cariere diplomatice: în liceu a studiat intensiv limba franceză, după care

a absolvit Facultatea de relații internaționale și studii europene din cadrul Universității „Spiru Haret”. Dar încă de la 7 ani a intrat în corala „Fantasia” din Vaslui, simțindu-se atrasă de muzică. Din 2002 începe să ia parte la diverse concursuri de muzică ușoară, fiind laureată la „Micul prinț”, „Steaua de cristal”, „Festivalul de francofonie” (Sibiu). Din 2005, timp de 2 ani, trece la „etno”, în postură de componentă a formației „Romanitza”. În 2006 participă la preselecția „Mandinga alege o solistă” (era momentul când Elena Gheorghe se dedicase unei cariere individuale), intrând în „Top 10” - de altfel ulterior a colaborat cu cunoscuta formație. Anul următor o găsește, la solicitarea lui Gabriel Huiban, în postură de „backing vocal” la selecția Eurovision, dar și alături de Victor Lavric

în piesa în manieră house „Tell me why”. Versatilitatea sa este extraordinară, pentru că în 2008 devine solistă vocală a trupei de rumba-flamenco „Latino Kings”, dar și membră a grupului de soul condus de Brad Vee Jhonson. După ce timp de 2 ani cântă funk-soul cu trupa The Funk Society, în 2011 se stabilește la actuala formație, Breeze, alături de soțul său, Florin Sâia, semnatul acestui proiect necomercial, în care se cântă, cu evidentă plăcere, bossanova, de care ne era atâta dor de pe vremea Ilenei Popovici și a Puicăi Igroșanu... Ioana Sâia este nu numai solista, ci și emblema, imaginea quintet-ului Breeze (alcătuit exclusiv din instrumentiști cu studii academice de muzică). La nici 25 de ani, Ioana se poate considera o femeie împlinită pe toate planurile: are un soț perfect, un copil minunat, o voce deosebită și un proiect muzical de familie, care-i exploatează ideal înzestrările vocale. Cântă în mod curent în engleză, portugheză sau spaniolă, declarând că se regăsește 100% în bossanova. Ioana și Florin au pus bazele grupului Breeze (patru români și un cubanez cântând muzică braziliană!) de ziua fiului lor, Filip, în februarie 2011.

Un nume aproape uitat: Valențiu Grigorescu

Octavian URȘULESCU

În portretul consacrat lui Ion Cristinoiu aminteam că prin 1968 el a avut o primă tentativă de a înjgeba o formație, "Jolly Jokkers", din componența căreia făcea parte și Valențiu Grigorescu, un nume din păcate aproape uitat astăzi. Tocmai de aceea ne-am gândit să readucem în actualitate personalitatea din multe puncte de vedere unică a acestui compozitor,

instrumentist, dirijor plecat dintre noi în 2002, în plină efervescentă creatoare.

S-a născut în 1937, dovedind aptitudini muzicale precoce: la numai 4 ani a devenit instrumentist "profesionist", la acordeon și percuție, pentru că din 1950, an în care devine artist de circ, să se dedice trompetei. Sub cupola cercului "Franzini", unde a activat din 1941 până în 1959, în ultimii cinci și ca dirijor al orchestrei, execută o serie de numere incredibile prin varietate și dificultate: acrobații pe sârmă, călărie acrobatică, jonglerie, acrobații la bară fixă, comic muzical, plus momentele de ansamblu. Tot mai cunoscut în postura de muzician, în intervalul 1960-1962 îl găsim ca solist instrumentist la Teatrul de revistă "Constantin Tănase". Simte totuși nevoia unor studii muzicale aprofundate, așa încât între 1962-1967 este student al Facultății de compoziție, dirijată, pedagogie la Conservatorul "Ciprian Porumbescu", între profesorii cu care s-a pregătit numărându-se Zeno Vancea, Victor Giuleanu, Aurel Stroe, Florin Eftimescu. Anterior însă, din 1954 ia lecții particulare de teorie, armonie, contrapunct și fugă. Susține examenul de stat în 1969, pentru că după terminarea facultății a fost plecat peste hotare cu propria formație.

A început să compună în 1954, scriind timp de 5 ani pentru numerele specifice cercului muzică de tip distractiv (erau vremurile în care cercul avea orchestră proprie): vals, samba, fox, cadril, marș, galop. În 1959 părăsește cupola cercului pentru a începe o colaborare fructuoasă cu teatrele de revistă din țară, la Pitești, Constanța, Galați, Ploiești, fiind nelipsit și de pe afișul Teatrului de revistă

C. Tănase" și al Teatrului de revistă și de comedie "Ion Vasilescu", în spectacole de succes cum ar fi "Cunoștințe... cu cântec", "Cu concertul în buzunar", "Un cântec pentru dumneata", "7 note potcovite", "Muzica, bat-o vina!", "Revista revistei", "Fără noi nu e spectacol", "Reflectorul revistei", "Vine, vine Olimpiada!", "Crizanteme muzicale", "Se caută un toboșar", "Alb și negru", "Fantomas la revistă", "Pepsi-Variété" (în 1966 probabil se mai găsea Pepsi!), "Ca-n filme", "Fotbal Mexico '70", "Revista la volan", "Mezel-Tov" (la Teatrul evreiesc de stat). Orchestrându-și de fiecare dată propriile compoziții, Valențiu Grigorescu a figurat în aceste spectacole cu diverse numere muzicale ("Cearta instrumentelor"), piese de orchestră ("Dixie", "Feerie", "Studiu pentru orchestră"), tablouri muzical-coregrafice ("În fața porților închise" - curajos titlu pentru anul 1961!, "Dans cubanez", "Undeva în țara libertății", "Chitariștii", "Alb și negru", "Ritm în culori", "Cercul", "Ploiești 1920", "Magnetic", "1900 și... ceva", "Culoare, ritm și voioșie", "Repaus activ", "Mușchetarii", "Lumea de aur a comediei", "Fotbaliștii", "Tablou sud-american", "Sala de gimnastică", "Raliu coregrafic", "Hoții de mașini" - ia uite, erau încă din 1971!, "Povestea mașinii", "Începerea programului", coregrafii cu care a lucrat cel mai mult fiind Sandu Feyer, Sultana Tismănanu, Nutzi Dona, T. Oroș, piese de jazz ("S-a înserat"). După cum se poate constata, fiind instrumentist și dirijor încă de tânăr, compozitorul s-a specializat pe elaborarea unor valoroase lucrări instrumentale. Piesa "Studiu pentru orchestră", din

1963, lansată la Teatrul de revistă "Fantasio" din Constanța, a fost preluată și de orchestra Ansamblului artistic al UTC, dirijată de George Grigoriu, și a fost apoi înregistrată la Radio cu orchestra condusă de Sile Dinicu, cu compozitorul însuși la trompetă, ca și "Feerie", în 1965, "Întâlnire" (o bossanova înregistrată în 1968 cu propria orchestră), "Balt-Orient Express", "Pe stradă" (orchestra Radio, dirijor Sile Dinicu).

Prima piesă de muzică ușoară "oficială" poate fi considerată cea din 1960, "Să nu spui că-i și mâine o zi", cântată de Gigi Marga (care cântă și acum cu succes în SUA, unde este stabilită!), urmată de "Bate aripă, dorule!" (1961). Din acest moment la posturile de radio se aud tot mai des cântecele semnate de el: "Dansăm amândoi" (Lucky Marinescu) - 1965, "Ca doi străini" (imprimată în 1967 de Lucky Marinescu, cu orchestra Radio dirijată de Sile Dinicu, dar reluată un an mai târziu și în versiune orchestrală, cu formația Valențiu Grigorescu), "Nici azi nu ți-am putut vorbi" (1967, solist Florin Anca), "Voi păstra" (1968, Doina Badea). Dirijor la Teatrul de revistă și de comedie "Ion Vasilescu" (avea sală în fostul cinematograf "1 Mai", vis-à-vis de stadionul "Dinamo", acum acolo este un bloc), devenit apoi "Teatrul

județului Ilfov" și mutat ulterior la Giurgiu, unde a și succombat, Valențiu Grigorescu a încredințat, firesc, multe din compozițiile sale solziștilor acestui teatru, lansându-le în spectacolele de succes ale acestuia. Cu câțiva ani în urmă, când a fost lansată o carte retrăsând biografia interpretei Lucky Marinescu, aceasta s-a întâlnit acolo cu mulți dintre foștii ei colegi: Cornel Constantiniu, Doina Spătaru, Dorin Anastasiu, Petre Geambașu... Din această categorie fac parte piesele "Nu regret nimic" (Ion Ulmeanu), "Nu te-am mai văzut de mult" (Dorina Drăghici), "Lasă că știu eu!" (Nicolae Nișescu), toate din 1970, "Cântec rupt din soare" (Rodica Paliu), "Să-mi spui un cuvânt" (Ion Ulmeanu), "Să nu mă minți" (Lucky Marinescu), toate din 1971. O istorie interesantă a avut piesa "Când se-aude o trompetă", pe versuri de Mihai Dumbravă, din 1966. Devenită rapid șlagăr, în interpretarea Ancăi Agemolu, cu orchestra Valențiu Grigorescu, a fost preluată de Ansamblul Armatei pentru spectacolul omonim, pentru care compozitorul a scris și un tablou coregrafic, având ca motiv semnalul militar "Începerea programului". A participat la finala concursului internațional de la Split (Iugoslavia), dar și la cea a festivalului de la Mamaia, cu cântecele "Hai la drum" (1966), "Sus în munți" (1971, George Enache), "Scrisoarea marinarului" (1973).

Fără discuție, textierul său preferat a fost Ciupi Rădulescu, cu care a semnat zeci de succese, dar a colaborat fructuos și cu Mihai Dumbravă, George Mihalache, Sașa Georgescu, Aurel Felea, Petre Bărbulescu, Constantin Cârjan. Alte titluri intrate în fonoteca radio-ului, dar care azi nu mai sunt, regretabil, difuzate, sunt "Cântă, cântă inimioară!" (Margareta Pâslaru), "Mi-e teama că iubesc cu-adevărat", cu Lucky Marinescu (editată pe un disc Electrecord alături de compoziții ale lui Temistocle Popa), "Probabil că te iubesc" (Petre Geambașu), "1 plus 1 fac 1" (Rodica Paliu), "Un om de zăpadă" (Doina Spătaru), "Un cântec pentru tine" (Norina Alexiu), "Pe bulevard" (Dorin Anastasiu), "Aur, aur" (Doina Spătaru), "Scrisoare de dragoste", "Omul" (ambele cu Cornel Constantiniu).

Paradoxal, deși a locuit mult timp în același bloc, pe aceeași scară, undeva în Colentina, cu Marina Voica, nu am găsit în documentația noastră nici un cântec scris pentru ea. Titlurile de referință din creația lui Valențiu Grigorescu sunt, indiscutabil, "Noapte de catifea", "Amintește-ți mereu" (ambele apărute pe un disc Electrecord al lui Cornel Constantiniu), "Când se aude o trompetă" (Anca Agemolu), de care am amintit deja. A fost, se înțelege, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și a murit, dureros, în anonimat...

În articolul de față apar, după cum se vede, numeroase nume fie trecute în veșnicie, fie uitate sau total necunoscute generației mai tinere, dar care trebuie să figureze într-o eventuală

„Șlagărele noastre toate”

Am scris, la timpul convenit, de excepționala manifestare care a fost Gala Ovo Music, ediția I, organizată la Sala Palatului de Asociația culturală Ovo și Casa de producție Ovo Music, în regia semnată de Florentina Satmari și Lucian Nuță. Iată că Ovidiu Komornyik ne face surpriza de a lansa pe piață un DVD care surprinde, în 198 de minute, o parte din incendiarul show cu 31 de artiști de valoare, între care mai toate marile vedete ale muzicii noastre ușoare colaborând cu Ovo Music: Angela Similea, Florin Piersic, Corina Chiriac, Ovidiu Komornyik, Luminița Anghel, Anastasia Lazariuc, Marcel Pavel, Gabriel Cotabiță, Anastasia Lazariuc, Gabriel Dorobanțu, Carmen Trandafir, Adrian Daminescu, Sanda Ladoși, Adrian Enache, Silvia Dumitrescu, Mihai Constantinescu, Oana Sîrbu, Zoia Alecu, Cornel Verban, Daniel Iordăchioae, Lucia Bubulac, Ileana Șipoteanu, Alina Mavrodin, Emilia Dițu,

Gina Pop, Flavia Stoica, Carmen Rădulescu, Irina Soroiu, Mihai Dinescu, Marian Spinoche, Rozalina. Formația O.K.Band este alcătuită din Emanuel Gheorghe „Fisă” (chitară), Vladimir Sergheev „Vova” (tobe), Mihai Pană (vioară), Marius Căpitanu (chitară bas), Nicolae Suciuc (clape), având alături grupul de backing vocal: Aida Borovină, Andreea Petricean, Georgiana Mircea. O colecție impresionantă, în variantă video, a „șlagărelor noastre toate” din ultimele decenii!

Natalia Guberna: „Best of”

După o carieră prodigioasă, Natalia Guberna își vede editat, de casa Ovo Music, un (prim!) CD, reunind toate piesele de succes din această perioadă. Firesc, albumul este deschis cu hit-ul său nr. 1, „Valuri albe”, singurul cântec străin de pe disc, restul de 13

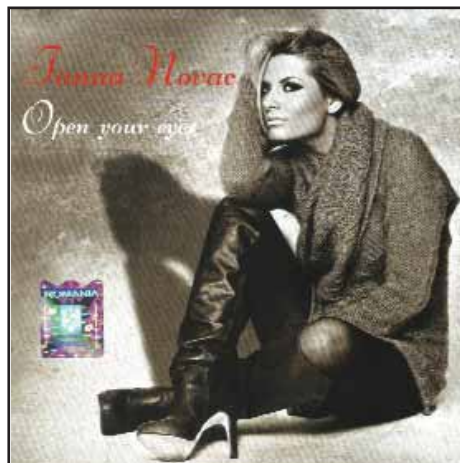
titluri fiind creații originale, scrise special pentru solistă de Mihai Constantinescu (3 piese), Dinu Giurgiu (5), Emanuel Gheorghe „Fisă” (2), Relu Marin, Silviu Hera și... Natalia Guberna câte una. Dar protagonista semnează și 4 texte, mai ales la melodii recente, albumul acoperind astfel o plajă de timp de circa 30 de ani. Alte titluri pe care le veți re-fredona ascultând CD-ul: „Mi-ar plăcea să fiu o floare”, „Cum ești

tu?”, „O iubire mi-a bătut la geam”, „Te chem, te-aștept”, „Noaptea dragostei”, „Așa sunt eu”. Acest CD ne dovedește convingător că generația medie nu și-a spus încă ultimul cuvânt în muzica ușoară românească!

Ianna Novac: „Open Your Eyes”

O solistă și foarte frumoasă, și dotată cu o voce excepțională (studiile academice o recomandă de altfel din plin) – aceasta este Ianna Novac, originară din Republica Moldova. Fosta componentă a grupului ASIA ne propune 13 versiuni inspirate ale unor pagini muzicale celebre, singura originală fiind piesa titulară, aparținând lui Cristian Faur (cu care ar fi meritat să ne reprezinte la Eurovision, clasându-se atunci pe locul 2!) și cântată împreună cu grupul Distinto și Anthony

Icuagu. Nu lipsesc lucrări faimoase cum ar fi „Mamma”, „Harem”, „Un bel di vedremo”, „Besame mucho”, „Historia de un amor”, „Parla più piano”, „Caruso”, „Con te partiro”, „I believe in you” (aceasta din urmă alături de Distinto), cântate toate absolut impecabil. Laude se cuvin și orchestratorilor: Daniel Alexandrescu, Mihai Brașoveanu, Vitalie Curilchin, Cristian Faur, George Nemeznic, Sandu Gorgoz. N-am înțeles însă de ce în booklet autorii apar cu numele de familie înaintea prenumelui, gen Puccini Giacomo, Rota Nino, Dalla Lucio...

Eva Kiss: „Amintiri”

Stabilită de ani buni în Danemarca, Eva Kiss a decis să editeze, la Electrecord, un album care, în principiu, ar fi trebuit s-o readucă în prim-planul atenției marelui public. N-a fost așa pentru că, de neînțeles, solista a achiziționat tot tirajul, nici un CD neajungând în magazine! Păcat, pentru că este o realizare de mare calitate, mai toate orchestrațiile aparținând soțului artistei, Radu Constantin, acesta fiind și autor al piesei „Voi iubi iubirea”. Între cele 18 titluri – mari hit-uri internaționale interpretate impecabil, în frunte cu faimosul „Puterea dragostei”, dar și parte din cele mai cunoscute piese încredințate ei de compozitorii români: Camelia Dăscălescu, Jolt Kerestely, Ionel Tudor, N. Kirculescu,

Ștefan Kardoș, Dan Dimitriu, Dinu Maxer. Am fi scris că este vorba de un „Best of”, dar lipsesc mari șlagăre scrise de George Grigoriu și Cornel Fugaru, piese pe care solista le-a cântat la spectacolul de lansare! Dar, dincolo de toate este un album încântător, dovedindu-ne că Eva Kiss are aceeași voce de excepție.

Pagina de **Ruxandra TOMȘA**

...ca exponat de muzeu!

Din 20 iunie, Club A (care nu mai are nevoie de nici o prezentare) a mi făcut un pas (mare pentru muzica românească) în siajul oficializării rock-ului, folk-ului și jazz-ului românesc, în sensul deschiderii unei instituții numite generic „Rock Museum”. Un proiect despre care s-a făcut vorbire încă din 2006, tot acolo, la lansarea cărții „Timpul chitarelor electrice”. Ieșirea din... underground la parter a demersului, în noua incintă „Music Café”, s-a produs cu două zile înainte de marele concert „Iris – 35 de ani”, o avanpremieră când s-a putut astfel lansa și noul disc al grupului aniversat. Mai mult, pe lângă expoziția de fotografii vernisată, a putut fi vizionată și Integrala Remix (produsă de TVR Cultural), doar un început pentru difuzarea săptămânală, gratuit (în limita locurilor disponibile), a zeci de filme documentare dedicate numelor majore – „Cinemateca TVRockFolkJazz”!

Cu aceasta, îmi pun mare speranțe în adăugarea în timp a unui târg al colecționarilor de discuri, nemaivorbind de un magazin

specializat în care să se lanseze și să se vândă tot ce ține de restituiri muzicale. De altfel, expoziția dedicată acum Irșiilor va fi urmată în toamnă, dacă nu mai repede, de o alta având în vizor sărbătoarea „Phoenix – 50 de ani”! Pe de altă parte, pe măsură ce vom strânge diversele exponate într-un depozit, orice mare concert sau festival de la Sala Palatului (dar nu numai de acolo) va putea fi însoțit în foaier de câte un vernisaj la temă. Nu excludem nici exportul diverselor expoziții (la modul itinerant) prin diverse cluburi ori instituții culturale din țară, așa cum de altfel Club A a mai avut în plan cu ani în urmă. O temă ar putea fi, prin urmare, și marea aniversare a Casei de Cultură Studențești din București, care în toamnă împlinește nu mai puțin de 75 de ani!

Cu siguranță, genul acesta de muzeu și de cinematecă nu se adresează doar tinerilor care frecventează cluburile, în particular Centrul vechi al capitalei. Ce e de făcut? Păi să mergem cu propunerile mai departe... Bunăoară, editarea unor DVD-uri cu muzică românească grupată pe diverse teme. Acum dezvolt doar una – aceea a Muzicii Bucureștiului

(variantă: Bucureștiul tinereții noastre). Care ce-ar putea cuprinde sub așa un generos titlu? Păi clipuri (muzică dedicată metropolei) din diverse epoci, din interbelic până în prezent. Iată o propunere de sumar din goana calului, nicidecum exhaustivă, folosind doar arhiva TVR, reluând atmosfera bulevardelor, a cartierelor, a diverselor instituții: Jean Moscopol, Zavaidoc, Cristian Vasile, Maria Tănase, Gică Petrescu, Margareta Pâslaru, Ștefan Bănică, Dan Spătaru, Colea Răutu, Aura Urziceanu & cvintetul București, Cornel Fugaru & Sincron, Mircea Vintilă, Alexandru Andrieș, Nicu Alifantis, Angela Similea, Mirabela Dauer, Mircea Baniciu și, nu în ultimul rând, Doru Căplescu și Vali Sterian cu cele două senzaționale clipuri („22” respectiv „Nopti”) cu imagini din Revoluția Română!

Să oferi un astfel de material dedicat Bucureștiului, în plin sezon turistic, nu mi se pare ceva ieșit din comun ci un fapt de normalitate, acum, după ce toate platformele electorale ale candidaților la Primărie se duc ușor în uitare. Că e A.F.C.N. (dacă e să discutăm de patrimoniu) sau A.R.C.U.B., o eventuală finanțare ar înnobila „părțile” angajate în într-o astfel de producție nu doar trei zile, nici o singură vară. Se sesizează cineva din oficiu. Care oficiu?

Doru IONESCU

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL
CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DANCEANU
Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Grigore CONSTANTINESCU,
Anca FLOREA, Marcel FRÂNDEȘ, Oana GEORGESCU,
Ioan GOLCEA, Olga GRIGORESCU, Doru IONESCU,
Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA,
Dospina PETECEL-THEODORU, Sabin Mircea RUS,
Mircea ȘTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x